

Jaar 1571-1575 – Guido Vandermarliere

23 februari 1571 – Aangeslagen hop - SAP 255 - *Register van Namptissementen*

Pieter Christiaen als pandvercooper deser stede consigneert ter greffie jehens **Jaques de Requemaekere ende Mahieu de Pours** de somme van xlv (45) pond xv schele vi deniers parisis ghecommen van vercoopynghe van ij m iiij xx viij (2188) ponden hommele by den consignandt vercocht te pandemaert als ghepand ghoed van **Gadifer Ogier** by condempnatie in reste van lxij (62) pond xij (12) schele vi (6) deniers parisis danaff ghemynckt zyn xij (12) pond parisis van **haere***, xlvij (48) schele parisis van **packen***, iiij (4) schele iij (3) deniers van **gaerne***, iij (4) schele van voeren ter **schaele**, vij (7) schele van **weiggelde**, De bailliu van **wettelicke costen**, xij (12) schele parisis voor recht van **vercoopynghe**, xxi (21) schele xi (11) deniers parisis van welcke hommele cooper was **Gheleyn Moenaert** voor de somme van iij (3) pond parisis thondert
Actum den xxij (23) februari 1571
Present **Pieter Everaert ende Gheleyn de Conynck**, schepenen
Ghelicht tvoorseide namptissement by **Jaques Recquemaeker** ende de wyff van **Mahieu de Pours** daervooren hem borghe ende principael geconstitueert hebbende **Frans de Vroede** ende **Jhehennen de weduwe van Jacob Alard** ende daerinne ghecondempneert by de voornoemde **Pieter Everaert ende Gheleyn de Conynck, schepenen**
Den voorschreven xxij ste februari 1571
Toirconde Pieter Everaerd.

Uit deze akte leren we dat er op vraag van Jaques de Requemaekere ende Mahieu de Pours 2188 pond hop verkocht werd door de pandverkoper Pieter Christiaen. Gheleyn

Moenaert was de koper en hij betaalde 3 pond parisis de honderd pond, wat in het totaal 62 pond 12 schele en 6 deniers opbracht.

Hiervan moesten dan nog wel een aantal onkosten afgetrokken worden.

Eerst worden de onkosten bij het prepareren van de hop opgesomd.

Eerste kwamen de kosten van de **haere** – De 'haere' is het paardenharen zeil waarop in de hopast de hop gedroogd werd. Hier wordt er dus 12 pond parisis voor het drogen van de hop afgetrokken of 'gemynckt'.

Het pakken van de hop kostte 48 schele. Daartoe werden er 4 schele 3 deniers garen gebruikt voor het dichtnaaien van de linnen zakken. Het voeren naar de weegschaal en de weegkosten bedroegen respectievelijk 4 schele en 7 schele parisis.

En dan komen de kosten voor de publiek verkoop.

7 april 1571 – **Octrooi voor wijnen bieraccijnsen**

Nummer iiiij – 4 – annex aan het algemeen dossier

Charles bij der gratie Gods conynck van Castilien van Leon, van Arragon etc... grave van Vlaenderen ... etc...

Allen denghenen, die dese jeghenwordighe sien sullen, saluyt

Wij hebben ontfanghen die ootmoedighe supplicatie van onsen wel beminden die bailliu, burghmeesters ende schepenen der stede van Poperinge – soe over hen als den geheelen lichamede der selver stede, inhoudende hoe dat zij van wylen hooch loffelycker memorien – die keyser Kaerle die vijfste, des naems onse lieve heere, ende vader – wiens ziele God genadich zij – ende daer naer van onsopenen briefven van octroye vercreghen hebben continuatie van **zekere assysen** op wynen ende bieren binnen der voorseide stede gesleten ende gevent, wesende onse leste continuatie vanden zevensten van julio xvcdrye en t'sestich ende overmits dat de selve geexpireert is van t' Sint Jansmisse midtsomer in t'jaer xvc

negenent'zestich ende gemerckt dat de voroschreven stede van allen tyden ende alnogh grootelycx belast is zoe in ordinarysse ende excessive costen ende nootzakelyckheden, als van jaerlycsche renten, onderhoudt van caulchien, schipvaert, overdragen ende meer andere ordianryse lasten, diemen van allen ouden tyden gecoustumeert is te vidnen op de voorschreven ordinaire assysen van wynen ende bieren, buyten welcker opheve de voorschreven stede geen ander incommen heeft jegens ende om te supporteren de lasten voirschreven – biddende zeer oitmoedelycken dat ons geleiven soude – volgnde den acorde endeaggreatie van den eerweerdichtsten vader in gode den bbisschop van St. Omaers – abt van Ste. Bertins ende temporeel heere der voirschreven stede ende heerliche de van Poperinghe daerop alvooren verdreghen ende ons ghexhibeert – hen al noch te verleenen andere ontinuatie vande voroschreven octroye voir den tyt ende termyn van andere toecommende neghen jaeren – beginnende ter expiratie vande voorschreven lesten octroye, om nae oude consente ende coustuyme by den voorschreven supplianten te mogen heffen – innen ende ontfangen – te weten opden wyn, den vierden pennynck van zoo veel als die ten tappe gelden ende vercoght sal worden – ende den vierden pennynck van den incoop van de voirschreven wynen op alle ingesetene die de selve wynen sullen moghen indoen ende slyten buyten ahere huysen – van elcke tonne cleyne invrouwen bier dat binnen der voirschreven stede gesleten sal wroden thien schellingen parsiis, van elcke tonne dobbel bier veerthien schellingen parisis – van de crabellaere ende hollandsche ceute – twintich schellingen parisis ende van alle andere ingebrouwen ende vuytgebrouwen groote bieren nae advenant – vande hamborgher, ende oisterschen biere van elcken tonne houdende achtenveertich stooopen ses schellingen ende van elcker tonne hamborgher aeijn zesthien schellingen ende hoe wel den supliantn bij de voirschreven leste ende andere voirgaende octroyen nyet hooger geconsenteert en is te heffen dan twintigh schellingen parisis op elcke tonne van den inghelschen biere houdende al meer dan de tonne vande ingebrouwen bieren ende bevindende dat lopende den voirschreven lesten octroye groote quantiteyt ende menichte van Inghels bier bynnen de voirschreven stede getapt ende gesleten is tot grooten vervalte van haere ingebrowuen bieren, t'welck in toecommenden tyde soude mogen te nederwerpen oft emmers achterhouden de vente vande inlansche bieren, ende de neringe van hun insetenene brouwers, hebben ons daeromme oock zeer oitmoedelycken gebeden, dat ons gelieven soude den assys vanden voorschreven inghelscfhen biere te augmenteren ende verhooghen tot andere twintigh schellinghen parisis op elcke tonne – behoudelyck dat zij in recognitie van onsen octroye ghehouden werden alle jaere de voirschreven negen jaeren lanck gedeurende te betaelen t'onsen proffyte de somme van vierhondert ponden parsiis ende ten proffyte vanden voornoemde abt bisschop van St. Omaers als abt van St. Bertins ende temporeel heere van der voirschreven stede van Poperinghe gelycke somme van vierhondert ponden naer oude coustuyme daerop onderhouden ter causen van syne kercke ende heerlicheyt, ende hen darop doen expediëren onse behoirlycke opene briefven daer toe dienden

Doen te wetene dat wij de zaken voirschreven overgemerckt ende hierop gehadt t'advys – eerst van osnen ontfangher generael van Westvlaenderen, Jan Claissone, daeromme van onse lieve, ende getrouwe die luyden van onse rekenynghe te Ryssele, ende voorts vande hoofen tresorier generael ende gecomitteerde van osne domeynen ende financien, genegen wesende ter bede ende begeerte vanden voornoemde van Poperinghe supplianten zodnerlinghe om hen middel te geven de voirschreven stede van Poperinghe van haere lasten, schulden ende t'achterheden te mogen ontlasten – hebben by deliberatie van onsen zeer leiven ende zeer beminden neve – ridder van onser eyden, stadthouder gouverneur ende capiteyn generael in osne landen van hierwertsover die hertoghe van Alve, marquis van Coria, etc – onse voorgaendebriefven van octroye ende leste continuatie boven gementionneert alnoch verlenght ende gecontinueert, verlingen ende continueren ende ze verre des van noode zy, den selven supplianten van nieuws ghegunt, geottroyeert ende geaccordeert, gunnen, ottroyeren

ende accorderen hen gevende oirlof ende consent uyt onsen zonderlynger gratien by desen, dat zy voor eenen anderen tydt ende termynen van drye jaeren naestcommende ende achter eenvolghende beginnende op huyden dt men van desen oft voir anderen minderen tyt, zoe wy tot welvaeren er selver stede ende inwoenderen van diere bevinden sullen te behoiren, al noch sullen mogen heffen, innen ende ontfanghen ende by hunne gecommiteerde doen heffen, innen ende ontfangen die assysen ende cueillotten in onse voirgaende breifven van ottroye ende leste continuatie begrepen – behoudeyck dat sy gehoduen sullen wesen vande penningen commende vande selve assyen ende cueillotten jaerlycx rekenynghe ende bewys te doene voir den voornoemde bisschop van Sint Omaers als abt van Ste. Bezrtins oft commissaris van zynen wegghen daertoe gedeputeert in welcke rekeninghe zy wel particuliereyck sullen doen stellen by een capittel apaert t'ghene dat de voirschreven assysen ende cueillotten binnen den selven ajere bedragen sullen hebben mitsgaders oock wat sy by dien middele betaelt ende ontlast sullen hebben ende daerof ze ynden aende voornoemde van osne financien bynnen zess weken nae d'auditie vande voorschreven rekenynghe extrit auctentyck onder thanteecken vanden greffier der selve stede – op peien van te verliesen t'effect vande jegenwoirdige continuatie ende bovendien sullen oick gehouden wesen promptlyck te ramen ende advyseren zulcke andere middelen, als men sodue mogen opstellen in plaetse vande lasten op de vier speicen gestelt de wlecke wij vestaen ten eersten dat mogelyck wordt afgestelt te worden tot ontlastynghe vande schameel gemeente ende van t'ghene zy daerinne gedaen, ende gebesoingneert sullen hebben, sullen ons ofte onsen voornoemdeneve den hertoghe van Alme daer van adverteren bynnen zes maenden naestcommende ende voirts op de andere lasten, conditien, reservatien ende recognitie in onse voirschreven voorgaende briefven van ottroye verhaelt, ende begrepen ende noch daerenboven zullen de voronoemde supplianten bynnen drye maenden naestcommende dese jegenwoirdighe doen presenteren – zoe wel inder raedtcamer van onser voroschreven rinancien als in onse rekencamer te Ryssele, om aldaer respectivelyck geverifieert ende geinterineert te worden tot conservatie van onsen rechte op pene van te verliesen t'effect van desen als boven, ontbieden daeromme ende bevelen onsen zeer lieven ende getrouwen de hooftpresidenten ende luyden van onsen secreten ende grooten raden, president ende luyden van onsen rade in Vlaenderen, den voornoemde van onsen financien ende rekeninghen te Ryssele ende allen anderen onsen rechteren, justicieren, officieren ende ondersaeten die ndit aengaen sal, dat zy den voornoemde van Poperinghe supplianten van dese onse jegenwoirdige gratie ottroy, continautie ende accord voir den tyt op de lasten ende conditien ende in der vuegghen ende manieren boven verhaelt, doen, loaeten ende gedoegen rustelyck, vredelyck ende volcommelyck geniten ende gebruycken sonder hen te doen, noch laten geschien eenich inder, letsel ofte moeyhenisse ter contrarie, want ons alsoe gelieft,

Des toirconden hebben wy onsen zegel hier aen doen hangen

Gegeven in onser stadt van Brussele den vijften dach van april in t'jaer onss heeren duysent vyfhondert t'zeventich voir paesschen, van onsen rycken te weten van Spaignien – Sicillien etc cvjc ende van NBape''ls t'xvijte,

Sur le replis est comme suit

By den coninck die hertoghe van Alme – gouveneur generael – de heeren van –Berlaymont, ende van Noircamres, hoofden heeren Gaspar Schetz, heer van Grobendonck, tresorier generael – Joes de Damhoudere, ridder Aelbrecht van Loo ende Jaques Reingout gecommiteerde vande financien ende andere jegenwoirdich, was onderteeckent d'overloope met paraphe, op de ploy staet nogh,

Ces lettres suivant qu'il est mandé par icelles sont enregistré en la chambre des comptes du roy notres seigneur a Lille, au registre des chartres y tenu commenchant au mois de decembre xvc soixante onze folio xv et xvj a l'ordonnane de messeigneurs les president et gens de ladite

chambre le xxiiij de maers xvc soiwente onze avant pswues, par moy etoit signé J. de Boucaux avec paraphe

Van achter tselve octory staet t'gonne volght

Die hoofden tresorier generael ende gecommitterde vande domeyen ende financien ons heeren des cominen, consenteren voor soe vele als in hen is den inhouden in t'witte vandesen gefurniert ende volbracht te wordene in sulcker vueghen ende manieren soe sijne majesteit dat wilt ende beveelt, gedaen te wordene by den selven witte,
Gedaen te Bruessele ten bureele vande voirschreven financien onder de hanttekenen vanden selven hoofden, tresoreir generael ende gecommitterde den vj octbris xvc een en t'zeventich waeren onderteeckent de Berlaymont, G. Schet, J.Damhoudere, ende Reingout met paraphe

Colatie Debaenst 1722

6 november 1571 – Duust pond Hoppe - Folio 10/verso – SAP 255

Kaerle van Waereghem consignant ter greffie jehens Jacob Louwyck
xvij vutlandsche daelders elc van xxxi stivers
x bourgoingsche daelders elc van xxxi stivers
ende zes halfve bourgoingsche daelders elc xvi schele met ij stivers in cleenen gelde
ende dat omme te furnieren betaelinghe van een duust pond hoppe te ix pond viij schel parisis
naer tvutwysen van de cedulle

16 november 1571 – Twee duust pond hoppe – SAP 255 –folio 11

16 november 1571 – SAP 255 –folio 11

We halen deze onderstaande akte aan, enerzijds om aan te tonen welke soorten geld er allemaal in Poperinge de ronde deden en anderzijds omdat ze ook gaat over de aankoop van 2000 pond hop.

Mahieu Vandermeulene heift ghenamptisseert ter greffie alhier
jehens **Gadifer Wyts** xxiiij **daelders** van xxxi **stivers** tstick
Zes en alfve ghelycke daelders te xxxi schele parisis tstick
Twee **halfve gouden realen** te drie pond vij schele parisis tstick
Drie **fransche gouden croonen** te vier pond vier schele parisis tstick
Twee **pistoletten** te vier pond parisis tstick
Drie **gouden leeuwen** te v pond zes schele parisis tstick
Een **dubbel ducaet** te negenen pond parisis

Philips daelder

Achte **philips daelders** te drie pond parisis tstick
Ende ander **alfve ghelycke daelders** te xxxv schele parisis tstick
Ende voorts noch xiiij schele parisis in paeiyemendte ende dat omme thebbene leverynghe van **twee duust ponden**

hommele van wasse ende plocke van de jaere xvc lxxi (1571) hier te viij (8) pond thien schele parisis thondert

Off by ghebreke protesteert midts desen om schaede ende interest –
mackende tsaemen de voornoemde penninghen de somme van xiiij ponden drie schele vier deniers grooten

Actum present **Geleyn de Conynck** ende **Jacob Denys**; Schepenen,

Desen xviden novembris xvc lxxi tich

Ghelicht tselve namptissement by den voornoemde **Mahieu Vandermeulene, borghe**
Gheleyn de Conynck

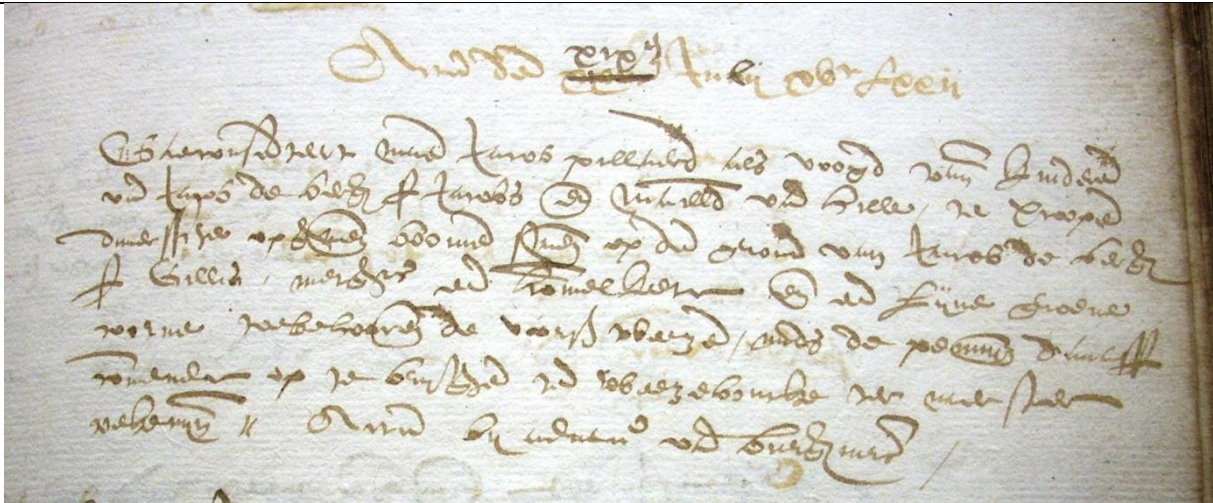
Actum ut supra – toirconde hun handteecken

Gheleyn de Conynck – J. Denys

.

1572

19 juli 1572 – Hommelkeete van de wezen Debergh - SAP 331

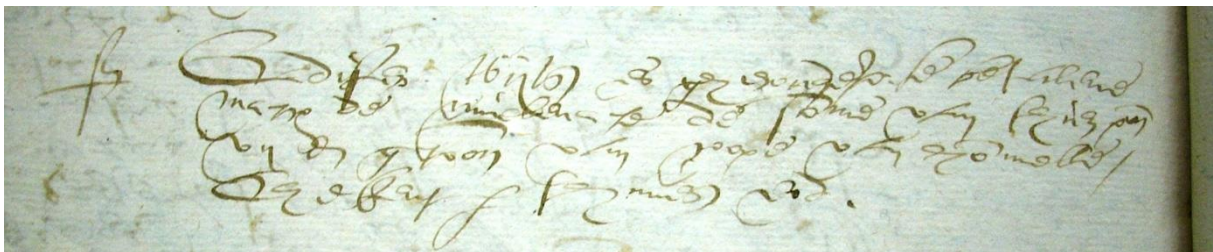

Actum den xix july xvc lxxij

Gheconsenteert meester **Jacob Pillaerd** als voogd van de kinderen van Jacob DeBergh filius Jacobs ende Maillard van Hiele, te vercoopen diversche opgaende boomen staende op den grond van Jacob deBergh filius Gillis, metgaeders een hommelkeete ende een lyne groene coorne, toebehoorende de voorseide wezen, mids de pennynghen danoff commende op te brynghen ter weezeboucke ter naeste rekenynghe

Actum by ordonnantie van de burghmeesters

4 oktober 1572 – Koop van hommel en hommelpertsen – SAP 244

Saterdaghs den vierden octobris xvc lxxij

Gadifer Wyts es ghecondempneert te betalene Marcx de Muelenare de somme van thien ponden vij schele grooten van coope van hommele – ghekent ende ghecooren – eodem

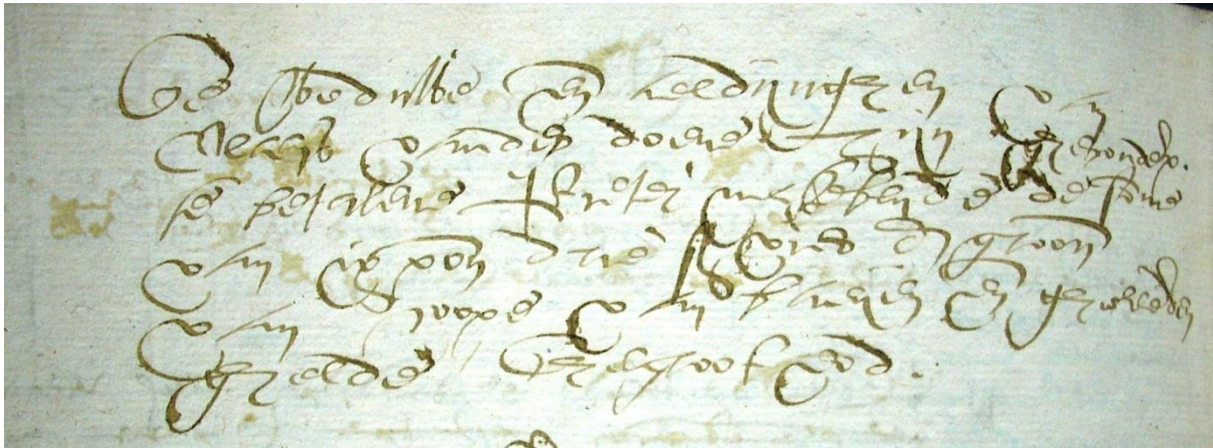
Den viij octobris xvc lxxij

Charle Christiaen es ghecondempneert jeghens Jan Hallynck in xxvij pond iiij schele reste coope ende leveringhe van hommelpertsen – ghehoot ende costen

Jacob de Vos filius Clays es ghecondempneert te betalene Jacob Zannekin junior xxx pond parisis van de coope van moute ghehoot ende costen.

21 oktober 1572 – Verlenging van de assysen op wijn en bier - Resoluties A – SAP 467

Op 21 octobris 1572 heeft het magistraat besloten dat men de extra ordinaire assyen op wyn ende bier voor 5 jaeren sal verlenghen omme te subsidieeren de bryckerye ende teghelrye in faveure ende ten baete van 't ghemeente.

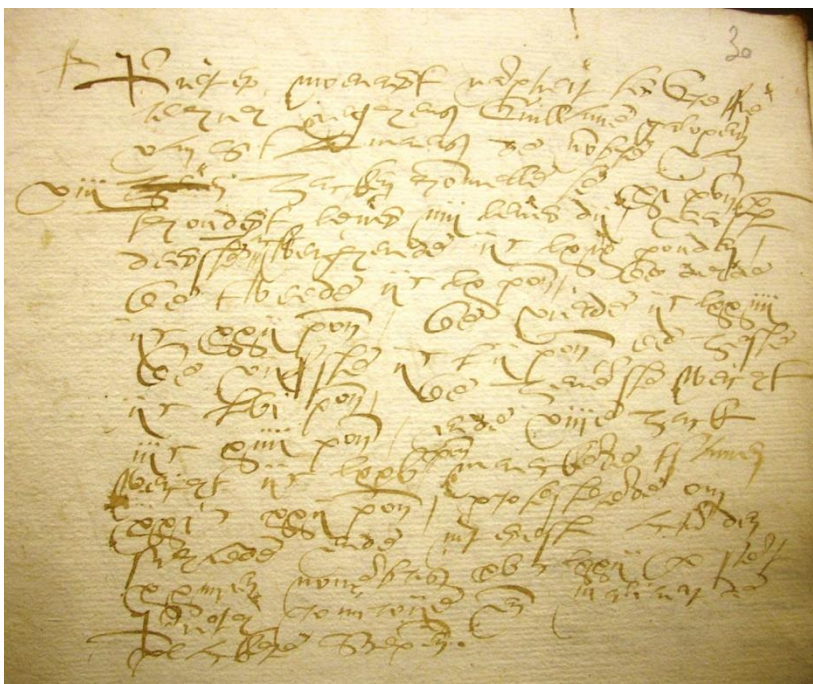

De weduwe ende aeldynghen **Clays vanden Doene** zyn ghecondempneert te betaelene **Pieter Makeblyde** de somme van ix ponden drie schele vier deniers grooten van coope van baeyen ende gheleenden ghelde – ghegoot – eodem

Opde 8ste november 1572 dient de weduwe nog wolle te betalen voor de xsom van xx pond xvij schele vij deniers grooten.

Jacob Roels es ghecondempneert te betalene **Jaques Bordens** de somme van xliiij ponden viij schele vi deniers grooten van coope van hommele – ghegoot ende gherooden – eodem

Peter Moeraert es ghecondempneert te betalene **Gheleyn Stalin** de somme van xxvij pond twee schele vier deniers grooten van coope van hommele – gerekent L blazen te betalen binnen zes weiken – eodem

Pieter Moenaert namptieert ter greffie alhier,

jeghens **Guillaume Galopein van St. Omaers**

de nombre van viij zacken hommele ten **xi pond vij schele paris is thondert**, lever mij, lever dij,

eerst deerste zack wegende ijc lxix ponden, de tweede ijc lx ponden, de derde ijc xxij ponden, de vierde ijc lxx iiij, de vijfste ijc lij ponden ende zesse ijc lvi ponden, de zevensten weicht iijc xiiij ponden ende viijde zack weicht ijc lxxv ponden maeckende tsamen xxic xxij ponden, protesterende om schaede ende interest

Actum den xxiiijde – 24 - novembris xvc lxxij – 1572.

Present **Pieter Rouvroye ende Mailart de Plackere**, schepenen

Ghelicht de voorchreven hommele by Pieter Moenaert, waervooren hem daerof verkent borghe ende principael François de Vroede, ghecondempneert by Loys Makeblyde, burchmeester ende Jacob Foqerier, schepen

Actum den ixden decembris xvc lxxij

Handteken

Makeblyde

24 november 1572 – Hop in de schaal– SAP 255

Pieter Rouvroye ende Maliart de Plackere, schepenen,

ghegaen ter schaele ten verzoucke van **Victor van Neufville**,

hebben ghesien dat den selven Van Neufville leverde **Marcx de Muelenaere**

de nombre van vc xlix – 549 - ponden hommele

die hy zeide te zyn de plock van zyn hommelmhoff van de jeghenwoordighen jare xvc lxxij,

verzouckende mids dien te veilen de hommele van **Gillis de Bister filius Jans**

voor de somme van vier ponden x schele grooten

Actum den xxiiij sten novembris xvc lxxij

10 december 1572 - Register Sentencien en de ordonnantien – SAP 244

Swonsdaghs den xden december lxxij

Clays Lauwyck es ghecondempneert te betaelene **Jan Nughelvent** de somme van iiij xx ponden parsisis van coope ende leveringhe van hommele – getekent eodem

Den zelven es ghecondempneert te betaelen den selven Nughelvent de somme van xxxiiij pond van coope van coorne medsgaders een spynt tarwe den disch van Onse vrouwen – gerekent – eodem

20 december 1572 – Hommelpertsen – SAP 244

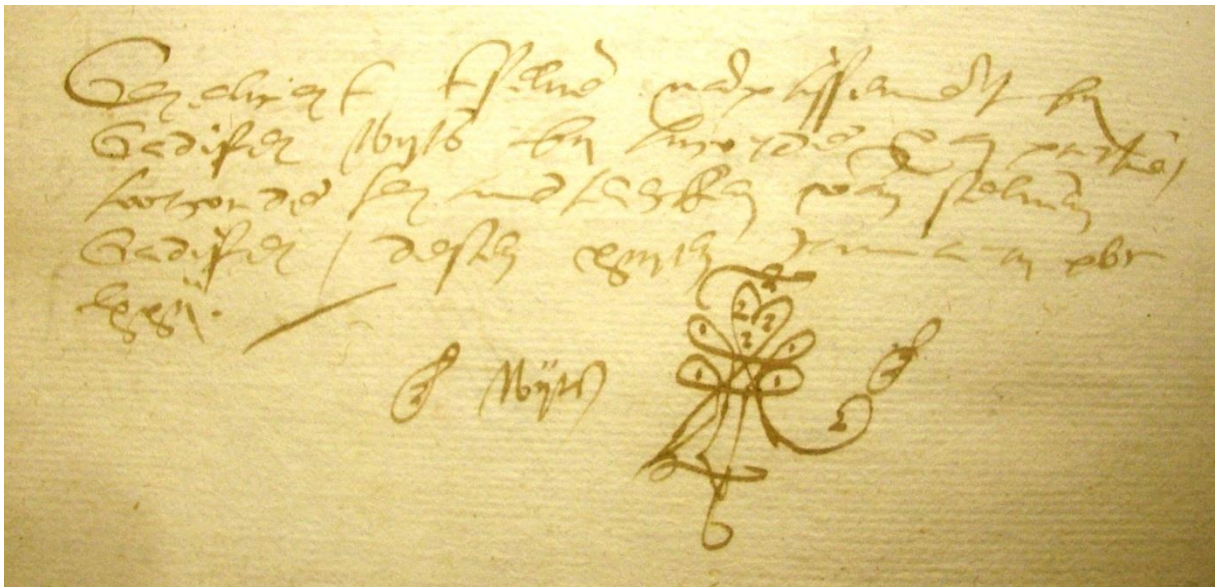
Saterdaghs den xxden december 1572

Caerle Jansone es ghecondempneert te betaelen **Jan de Buckere** de somme van xvij ponden xiiij schele zes deniers paris is van coope van hommelpertsen - gheghoot – eodem

1573

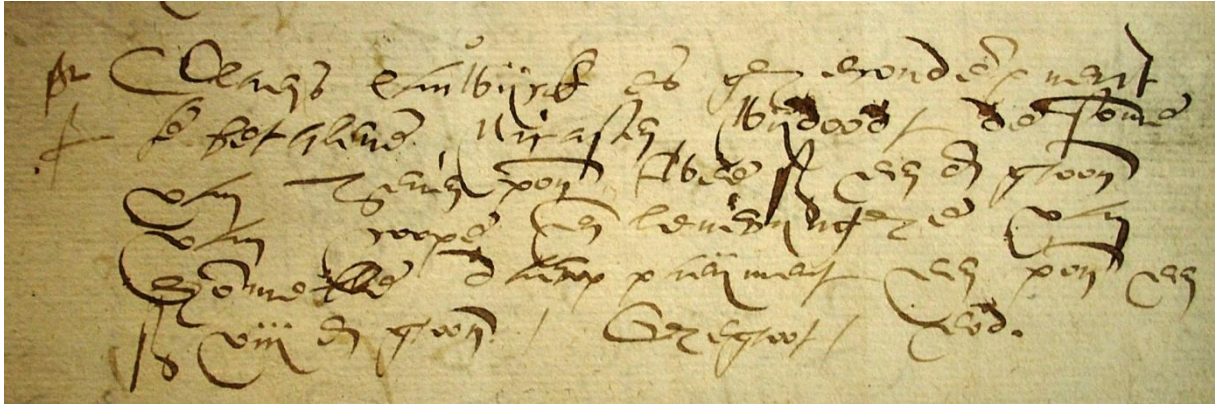
13 januari 1573 – Hop genamptieerd - SAP255

Gadifer Wyts namptieert jehghens **Gillis de Bister filius Jans**, alhier ter greffie, vier zacken
hommele,
deerste weghende iij c xij pond,
den tweede iiijc xxv pond,
den derden ijx xlix pond
ende den vierden ijc lvijij pond,
commende tsamen xic lxxv pond
ende datse x pond vier schele parisis thondert
Lever mij, lever dij
off by faulte protesterende over schaede ende interest
Actum den xxiiij den novembris xvc lxxij
Present Pieter Rouveroye ende Malliart de Plackere, schepenen

Ghelicht tselve namptissementd§ by Gadifer Wyts bij accorde van partijen,
Toorconde ten handteecken van den selven Gadifer Wyts
Desen xiiij den january xvc lxxij

7 mei 1573 – Verkoop van hoppe – SAP 244

Clays Lauwyck es ghecondempneert te betalene **Nicasen Wydood** de somme van zeven ponden twee schelle een deniers grooten van coope ende leverynghe van hommele – dander payment een pond een schelle viij denier grooten – ghekent eodem

10 mei 1573 – Koop hommelen - SAP 244

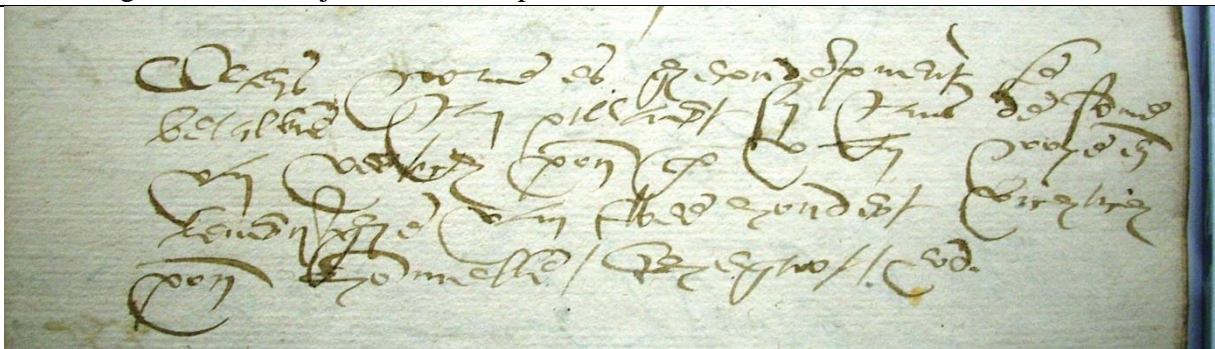
Pieter Utendale es ghecondempneert te betalene **Nicasen Wydood** de somme van zeven ponden twee schele een deniers grooten van coope ende leveringhe van hommele - daerup payment een pond een schele viij grooten – gheghoot eodem

1 juni 1573 – Groene hoppe gekocht – SAP 244

Anthonis de Wally es ghecondempneert te betalen Jan de Schotterre vi pond xij schelle misgaders reste ende over de vulle betaelinghe van de coope van **groene hoppe** te betaelen viij van ougst naerstcommende

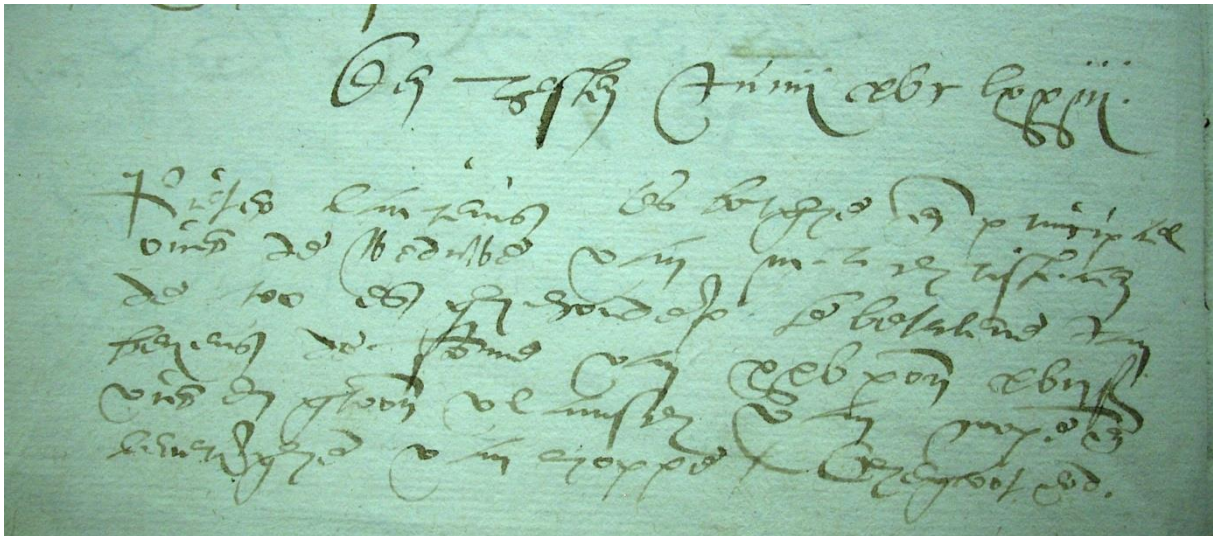
ghekent ter jughe ende costen

Swonsdaghs den derden juni 1573 - Hop - SAP 244

Clays Coote es ghecondempneert te betalene **Jan Pillaert filius Jans** de somme van vertich ponden paris van coope ende leveringhe van tweehondert vichtich ponden hommele – Geghoot – eodem

6 juni 1573 – hop – SAP 244

Pieter Lauwers als borgh ende principael over de weduwe van **Meester Christiaan Deroo** es ghecondempneert te betalene **Jan Beyens** de somme van xxv pond xvij schele vier deniers grooten vlamsch van coope ende leveringhe van **hoppe** – Ghehoot eodem.

8 juny 1573 – Hop – SAP 244

Gillis de Bieser filius Jans

es ghecondempneert te betalene **Loys vande Goosteene** als bringher sbriefs over **Joos Godschalck**

de somme van zes ponden xv schele viij deniers vj te ghooten – reste van coope van hommele – gegroot – eodem

26 juni 1573 – Jan van Bethalem, levering van hoppe - Renten SAP 395

Jan van Bethalem filius Legues, in persone kendt schuldich te zyne **Jacob Bouldede**, present ende de kennesse accepterende,

de somme van drie ende twyntich ponden grooten vlaemsch van coope ende leveringhe van hoppe

Te betaelene te vastenavond eerstcommende, wesende de xxiiij february lxxiiij

daerinne verbindende vijf vierendeelen saeylande liggende inde Wipperhouck met de zuudhende op de Bethunedreve,

Van westen Maillart van den Ameele doostzyde sijne moeder

item ij lynne hoppelandt in de zelve houck d'oostzyde Jasper Huyghe

tzuudhende Lauwers Mortier,

de westzyde Jacob van Bethalem,

de voorschreven ij parcheelen zynde patrimonie van zijne vadere

Item ij ghemeten een roede meerschlant in de prochie van Hondshoote inden groote meersch, ghecocht jeghens Digereux Courtewille,

hem comparant toebehoorende ter cause van zijn huysvrauwe

omme by ghebreke van betaelynghe vande voorseyde schult te daeghen vallende

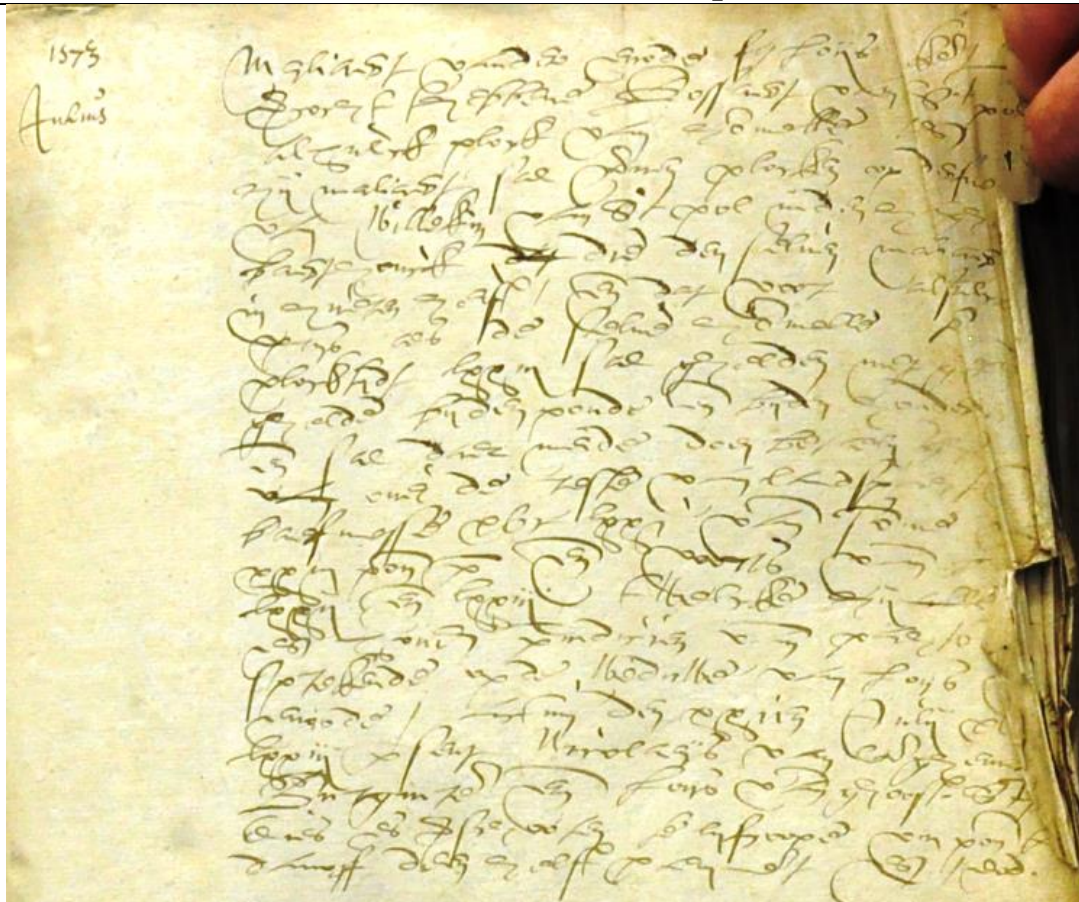
de zelve ant voorschreven verbandt te verhaelen

Actum ter presentie ende kennesse van Louwys Makeblyde, burghmeester ende Cornelis Deschottere , schepene
Den xxvide in wedemaendt xvc lxxiij

20 juli 1573 – Jaeneke Vrambou koopt van Meester Jacob Caenen en Cathlyne - SAP 365 - Folio 7 verso

Den 20ste in hoymaendt **Jaeneke de weese van Pieter Vrambout** heift ghecocht jehens meester **Jacob Caenen ende Jonckvrauwe Cathlyne** zyn huusvrauwe - vijf vierendeel preter x roeden hommelhoof – ligghende opde **Casselstraete** bynner de wacht - de noortzyde de voorseide straete - doostzy thommelhoof van Gillis de Berch - de zutende de westzyde thommelhoof van de kinderen van jacob de berch - de zelve 5 vierendeel preter x roeden ghelaest zyn advenant in zeker sheeren rente – ghelt x schele parisic te godspenninck ende ten lifcoope xxiiij pond parsic ten laeste vande blivere ende moet tvoorschreven Jaeneke betaelen de achterstellinghen van tvorseide sheere nrente - alser nu tachter staet - ende zal ant tvoorseide ghoet ofte pacht van dien te baemesse eerstcommende hant slaen laetene jJacob vande Loovelde zuuver pacht ghebrucken Ghealmpt voorts over ervffe den 20ste in hoymandt 1573

22 juli 1573 – **Maliaerd van de Eenode** verkoopt **hommel** - SAP 395 - Folio 2

Maliaert vande Enode filius Loys verkent vercocht thebbene **Gossaert van Sint Pol**

alzulck plock van hommele als hy Mailaert sal connen plocken up derfve van **Willeken van Sint Pol inde Haeghebaerthouck**

daer den zelven Mailaert in hueren heift ende dat voor alzulcken prys als de selve hommele ten plocktyde lxxiiij sal ghelden in ghevalideerde ghelde by den ponde ende byden hondert - ende sal daer mede doen betaelen jehghens over de reste van landspacht te baefmesse xvc lxxj van de somme van xxij ponden parisis ende voorts vande jaere lxxij ende lxxiiij – twelcke hy alle es zonder prejudicie van de pacht sprekende up de wedeuwe van Loys van Enode

Actum den xxij july xvc lxxiiij

Present Nicolays van Langhemersch - burgmeester ende Loys vande Ghoostene ende es verschooten te lyfcoope viij ponden parisis danoff deen helft paeymment es

Eodem - 22 juli 1573

23 juli 1573 – Wol betaald met hop – SAP 395 - Rente

In Poperinge probeert men het hoofd boven water te houden met de hopteelt en het weven. We geven hier dan ook een akte waarin beide samenkomen.

Jan Cathoore kend schuldich tzyne

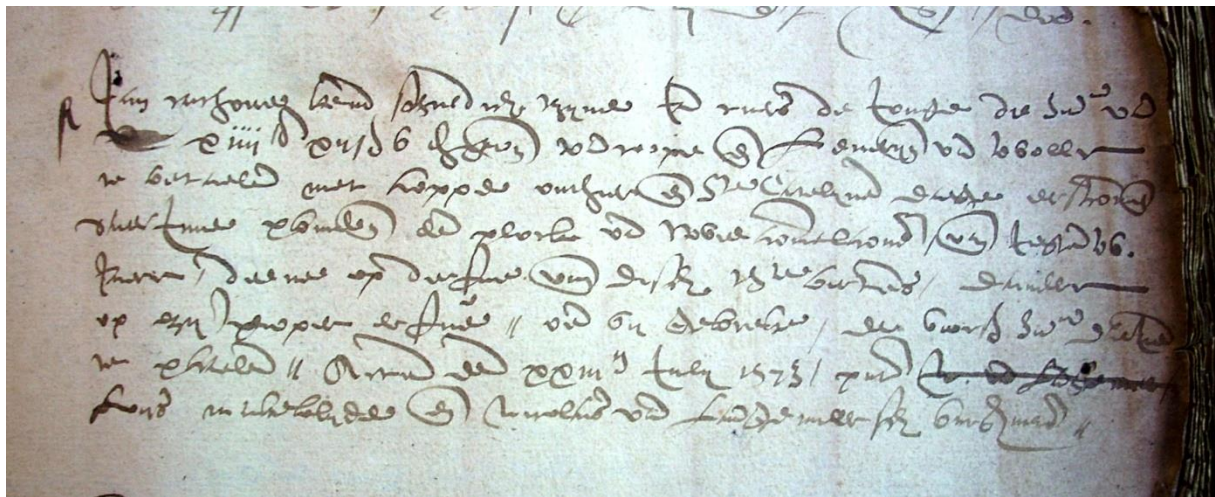
Jan Creus de jonghe

de somme van xiiij pond xij schele groten - van vercoope ende leveringhe van wolle **te betaelen met hoppe** - onthier ende St. Catherynedaghe eerstcommende daerinne verbindende de plock van twee hommelhoven van de teghenwoordighe jaere, deene op derfve van *de* disch van Ste. Bertins

D'ander op zyn propre erfve, omme by ghebreke de voorseyde somme te verhaelen

Actum den xxiiij july 1573

Present Lois Makeblyde ende Nicolas van Landtsmeersch, burghmeester

27 juli 1573 – De Couter – Halmen – SAP 365 - Folio 7

Hendrick Ringheer heift ghecocht jehghens **Mechiel Vander Schaeve** ende **Peronne** zyn wyff

xxij ½ roeden hommelhoof mette groene cathelen daer up staende ligghe up **de Couter** – streckende metten zuut hende ant tlandt vande heere –

tnort hende up de Coutter - twesthende Jacob Pinseel – van oosten de dreve van Francs
Stichchelle - ghelaest in coutterrente
omme de somme van vij ponden grooten ghereet ghelt -
Ij schele te godspenninck
Vj pond parisis voor een hoofcleet ende iij schele parisis te lyfcoope ten laeste van de blivere
Ghealmpt voorts over erffe den 27 in hoymaendt 1573

19 en 23 augustus 1573 - De slag van de hommel en de duurte - SAP 467 - Resoluties folio 203

We vinden in deze periode heel wat hopverkopen waardoor we veronderstellen dat de hophandel naast de weverie steeds belangrijker werd. Het feit dat de lange periode van regen er voor zal gezorgd hebben dat de hooogst slecht was, zal ook een reden geweest zijn om de bestaande reglementering te verfijnen.

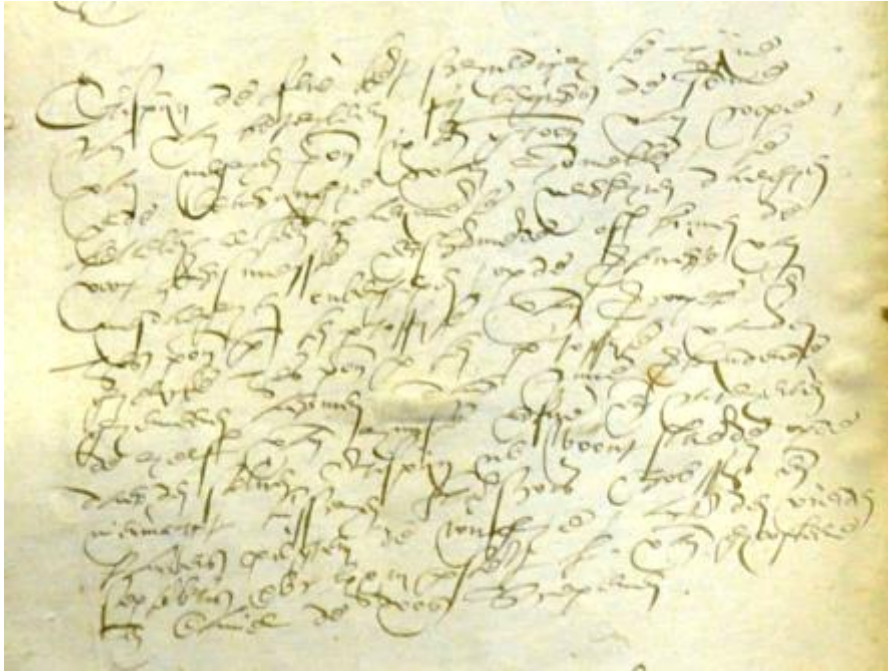
Gheordonneert ende ghestatueert bij den heere, burghmeesters, schepenen ende raeden deser stede

dat zoo wie voordaene sal willen hebben slach van den hommele
daertoe vermaenen zal den cnaepe van de waerendeerders van de voorscreven hommele,
die voorstaens ghehouden wert (mits behoirlicke salaris)
te verghaederen synen meesters officieren voornoemd
die gheenen slach gheven en sullen voor anderstont zy by huerlieder voornoemde cnaepe
daertoe zullen ghezonten hebben twee schepenen van de berechte
ende greffier van der wet
in wiens presentie ende kennesse de voorscreven officieren
eenen slach gheven ende maecken zullen
waeroff den greffier houden zal notitie
ende eerlick uitgheven acte t'allen tyde des verzocht zynde.
Actum ende ghepubliceert als boven.

Augustyn van Hermelghem *maakt ons attent dat alles duurder werd.*

Ontrent uytgank van september, begonste het coorn zeere te dieren, want het lange gereynt hadde, zoo dat er vele niet tot perfectie en kwamen,
waer omme dat'er vele lieden dochten dat hier omme was, maer het was goet te ziene dat het **eene plage van Godt** gezonden was, want het eenen schoonen droogen oust was:
maer andere wilden zeggen dat men vele coorn naer Vranckrijk voerde, waer door dat de dierte kwam, want in Vranckrijk hadde het coorn het voorgaende jaer gegolden wel 85 ofte 6 ponden groote de raziere, want men geen en vond,
aldus waerdoor deze dierte hier kwam - laet ik Godt dat scheen,- maer op den 26ste van september zoo was het coorn meer dan een pond groote de raziere betaelt,
en het was derrelijk om zien, want **de maerct geheel ydel** was,
en ook mede en was noyt zulk een dierte gezien van alle eetwaren,
want **de bueter** galt 7 groote, 't welk noyt op dat sayson van den jare zoo diere gezien en was,
en men hadde ook mede **sober neeringe** overal **om den grooten troubel van den lande**,
en op dezen tyd en was ook geen apprentie van eenige, want den wynter op handen was, waer door men geen veranderinge en verwachtte.

4 september 1573 – Crispyn den Verlie dient zijn hop nog te betalen aan Jan van Beteleem - SAP 395 - Folio 2 verso

Crispyn den Verlie
verkendt schuldich te
zyne **Jan van**
Beteleem filius
Legiers
van coope ende
leverynghe van
hommelle te betaelen
al teen paeemente –
verthien daeghen voor
kersmesse
eerstcomende off
binnen de mesdaeghen
-
onbegrepen op de
verbintse van zes
ponden parisis ten
proffytte vande

vercoopere ende ghelycke zes ponden parisis ten profytte vanden ghemeenen aermen -
daerinne verbyndende de helft van de huuse - erfve ende parcheelen daer den selven Crispyn
nu woont -

staende up de Nieumaert tusschen Fransoys Jacobssone ende Lauwers Pilgrem de jonghe
Actum den vierden septembris xvc lxxiiij -

Present L. Vande Goosthene ende Daniel de Vos - scepenen

Onbegrepen wordt heir gebruikt als het omgekeerde van inbegrepen.

14 oktober 1573 – Caerle Caussie stelt borg voor het wezengeld - SAP 395 - Folio 5

Caerle Caussie verbynt inden handen van **Simon vande Berghe**

een huus, erfve ende cathelen staende up **dYperstraete** -

van noorden thuus van Fransoys vanden Maerle - van oosten Philips Billaur - west op de
straete - medsgaders alle andere ende dandere cathelen ende wynckelwaeren wezende inden
zelve huuse -

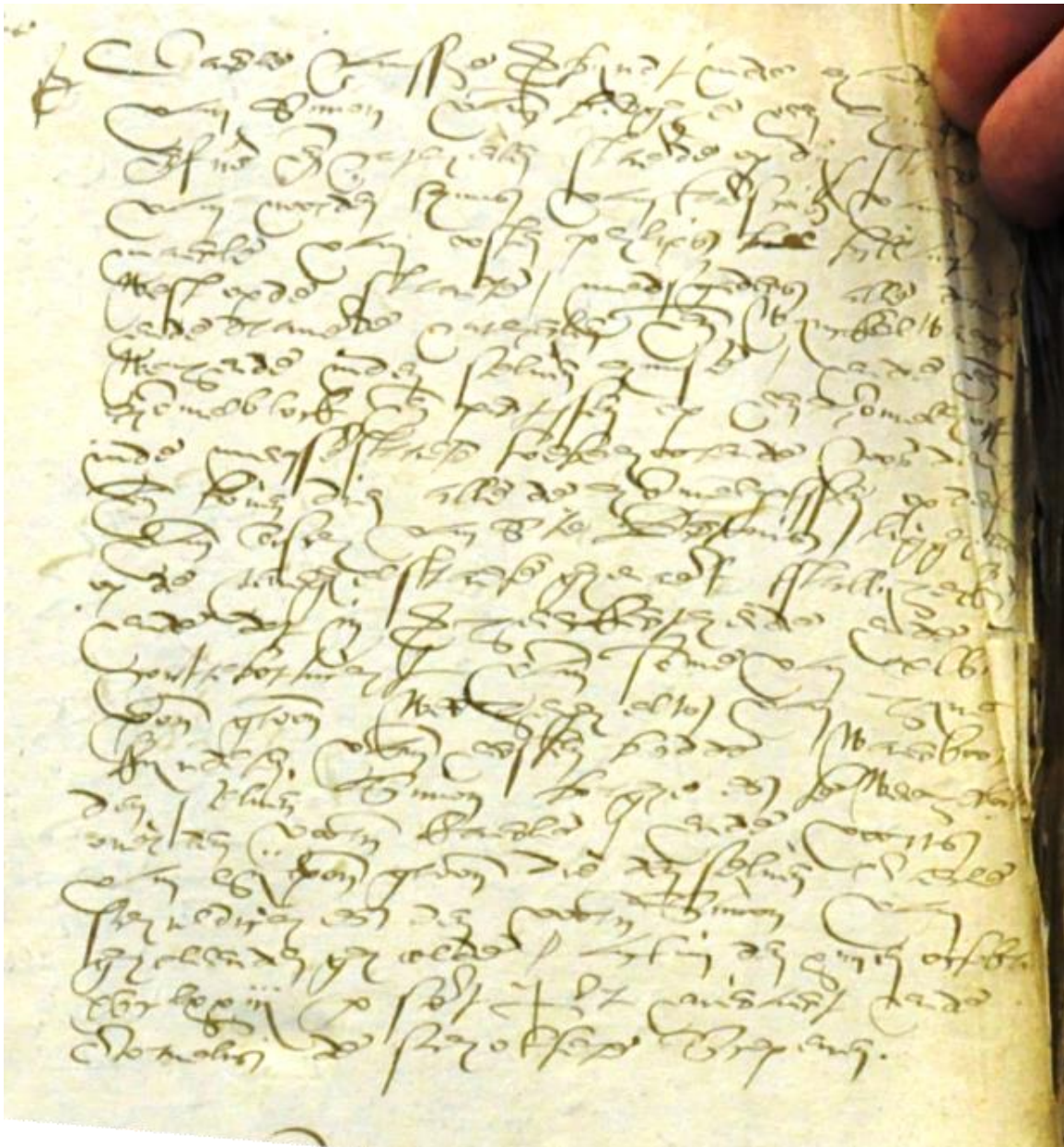
ende een hommellock ende perssen op eenen hommellock inde **Meessestraete** -
toebehoorende Joos Denys -

ende bovendien alle de hommelperssen up derfve van de disch van Ste Bertens - liggende up
de Reneghelststraete - ghehaemt **stallyzerken** -

ende dat in verzeekerthede ende contreborge van de somme van xlv ponden grooten
weezghelts van zyne kynderen vande eersen bedde - waervooren den zelve Simon
borghe es - te wederborghe over den voornoemde Kaerle ende voorts van xij ponden grooten
die den selven Kaerle schuldich es den voornoemde Simon van gheleenden ghelde

Actum den xiiijde octobris xvc lxxiiij

Present Pieter Eeveraert ende Cornelis de Schottere - scepenen

30 oktober 1573 – Koop van hommele – SAP 395 – Renten

Gheleyn van Hondschoote filius Matthys kend schuldich tzyne
Jacob Loodyck,

de somme van xix – 19 - ponden grooten **van coope ende leveringhe van hommele,**
te betaelen den xxx – 30 - ste october xvc lxxij, - 1573 –

daerinne verbindende drie gemeten lands, erfve ende catheilen,

groene ende drooghe in de **Watoustraete** daer den voornoemde Gheleyn wonende es –

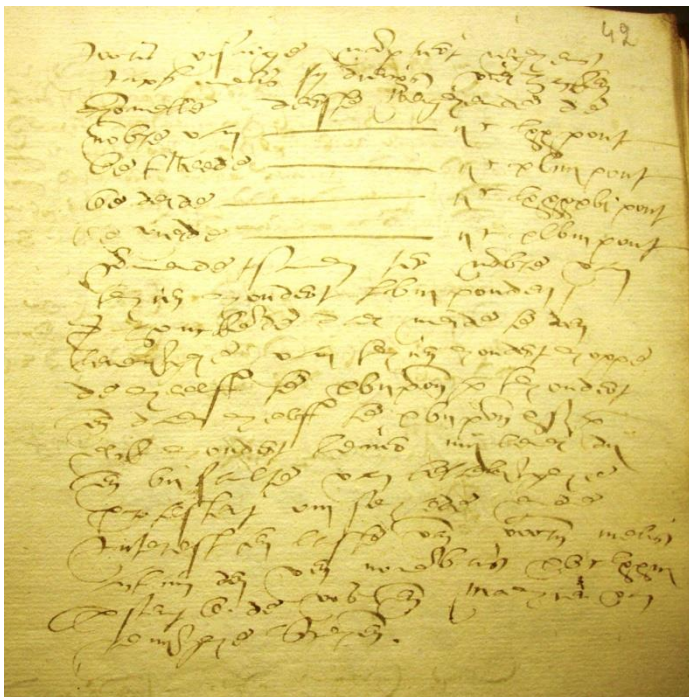
streckende van vooren ter straete, achterwaerts tot de erfve van de kinderen van jan

Makeblyde – de noordhende Christaien de Bergh omme by gebreke deze somme te betaelen

actum eodem

present Jan Wyts ende Mahieu van Renynghe - schepenen

5 november 1573 – Hop genamptiseerd - SAP 255 – Namptissementen

Jooris Visaige namptieert jehens
Jacob Melis filius Diericx, vier zacken
hommelle deerste weghende de
nombre van ijc lxx pont
De tweede – ij c xliij pont
De derde – ij c lxxxvi pont
De vierde – ij c xlvij pont
Commende tsamen ten nombre van
thien hondert lviiij ponden
Verzouckende daermede te doen
leverynghe van zeven hondert hoppe
de helft te **xvij ponden paris** **ten
hondert**
Ende dander helft te xvij ponden x
schele paris elck hondert, lever mij,
lever dij,
ende by faulte van betaelynghe
protesteert om schaede ende interesse
ten laste van de voornoemde Melis.

Actum den vden novembris xvc lxxij

Present Daniel Devos ende Mahieu vn Renynghe, schepenen

Ghelicht tvoorschreven

By Jooris Visaige borghe ende principael Jan Pillaert filius jan

Toorconde de handteecken van Gregorius Gloribus ende

Schepenen desen vden xvc

Gezien de hoge prijzen van de hop in dit jaar, geven we hier toch deze voorgaande akte van 'namptissement' mee. In het jaar 1571 – zie de 23 februari 1571- was de prijs van de hop 3 pond paris 't honderd. De prijs in het jaar 1573 is opgelopen tot 17 pond paris 't honderd Poperingse ponden.

5 november 1573 – Maillard van Eenoode borg voor koop van hommel – Sap 395 - Renten

Sieur **Maillard van Eenoode** verbind inde handen van **Jheroon Sluysman**, de block, persen ende plock van de hommele vande toecommende jaeren ende ghewasse xvc lxxiiij (1574) op derfve van **Willeke de weeze van Cois Van Sinpol**, groot xxxc pitten (300 putten) liggheende op de **Renynghelststraete**, met de noordhende ant **Reckhoff**, d'oostyde de voorseyde straete, de westyde **Joos Denys**.

Item een coestal op derfve vande kercke van Ste. Jans ter plaetse daer hy hedent nu woonende es metgaeders ij (twee) gryze coeyen ende toebehooren ende voorts generalyck alle zyn goederen, present ende toecommende. Ende dat in bewaerensse ende contreborghtocht van xis pond iiij schelle grooten voor weclke somme de voornoemde Jheroon hem borghe en principael schuldenaere gheconstitueert heeft

over den voorseyde Maillard Vande Eenoode jehens **Mahieu de Bucker** van coope ende levarynghe van hommele.

Ende by gevalle van beschaedigheyt der voorseyde somme van penninghen ofte een paertie van die op de voorseyde personele ghelde te verhaelen.

Actum ter presentie van Daniel

Devos ende Mahieu van Renynghe, schepene, den vde novembris xvc lxxiiij.

De borgstellingen in deze hophandel liepen dan ook hoog op.

We gingen ook eens na welk deel de hop- en de draperievonnissen binnen de veroordelingen uitmaakten. De andere processen nemen we niet op.

Datum	Totaal aantal veroordelingen	Hopvonnissen	Draperie
15 juli 1573	1	1	
18 juli 1573	7	2	4
28 juli 1573	1		
29 juli 1573	4	1	
19 september 1573	3		
26 september 1573	3	2	1 rond bier
30 september 1573	2		1 rond een paard
3 oktober 1573	9	2	3
7 oktober 1573	5	1	
10 oktober 1573	3		
18 oktober 1573	1		
22 oktober 1573	1		
4 november 1573	3		1 rond gerst en 1 rond bay
12 november 1573	8		3
14 november 1573	8	2	1
18 november 1573	7	2	4

Het merendeel van de processen liep dus rond hop en de draperiehandel.

10 november 1573 – Gadyfer Rousseel heeft schulden bij Antheunes Maes - SAP 395 - Folio 8 verso

Gadyfer Rousseel kent schuldich te zyne **Antheunes Maes** -

de somme van vyff ponden v schele grooten onder meer van **coope ende leverynge van hommele** -

te betaelene Sint Gillis dache eerstcommende int jaer xvc lxxiiij -

in verzeckerhede van welcke verbynt daerinne een huus staende in de **Papestraete** - staende op derfve van clo c - - *We lezen dus effectief clo met een c-tje wat hoger staand- een afkorting van iets, maar van wat ?*

medsgaders een laede - een schapraede - een bedde coutse ende alle andere catheilen

ter selver erfve staende midts conditien indien den selven Gadifer middelretyd tselve huus

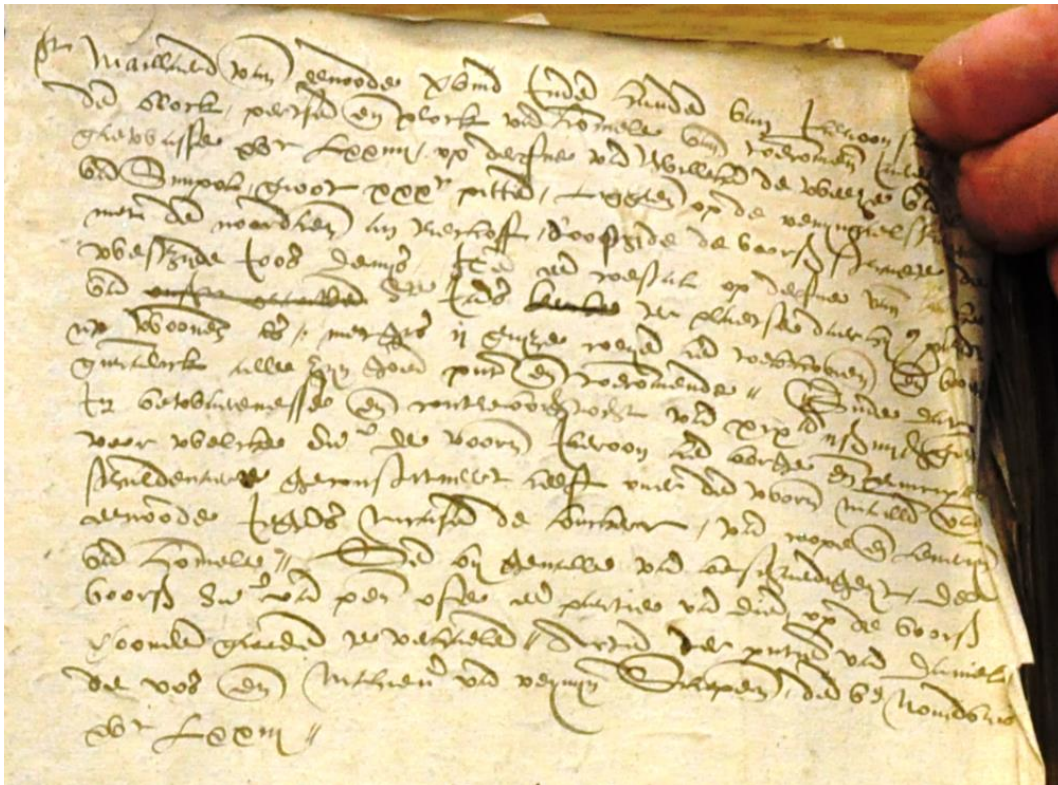
vercochte - zal den selven Antheunes tzyne vooren updoen v schele grooten heisen vooren by de vercoopinghe vande selven huuse

Actum den xden novembris 1573

Present Willem van Beveren ende Gillis van Beteleem

Handwritten text in a cursive script, likely a ledger or account book entry. The text is dense and difficult to decipher due to the cursive style and fading. It appears to be a list of entries, possibly related to the date and location mentioned in the caption below.

12 november 1573 - Opneming rente met als borg een hommelhof – SAP 395 – folio 8

Sieur Maillaerd van der Eenooide verbind inde handen van **Jheroon Sluusman,** den block, perssen ende plok vande hommele vande toecommende jaere ende ghewasse xvc lxxiiij op derfve van Willeke, de weeze van Charles van Simpol, groot xxxc – 300 - pitten, liggghende op de **Reninghelstraete** met de noordhende an **tReckhoff**, d'oostzyde de voorseide straete – de westzyde Joos Denys

Item een coestal op derfve vande kercke van Sint Jans ter plaetse daer hy comparant nu woonende es – metghaders ij – twee – gryze coeyen – hem toebehoorende ende voorts generallyck alle zyn goed – present ende toecommende.

Ende dat in bewaerenesse ende conterborchtoch van xix pond ij schele iiij deniers grooten – voor welcke somme de voornoemde Jheroon hem borche ende principael schuldenaere geconstitueert heeft over de voornoemde Maillaerd vander Eenooide – jehens Nicasen de Backer, van coope ende leverynghe van hommele

Ende by ghevalle van beschaedigheyt der voorseide somme van pennynghen ofte een paertie van diere – op de voorseide ghelde te verhaelen

Actum in presentie van Daniel de Vos ende Mahieu van Renynghe, schepenen – den xij novembris xvc lxxiiij

16 november 1573 – Halmen – Leenestraat

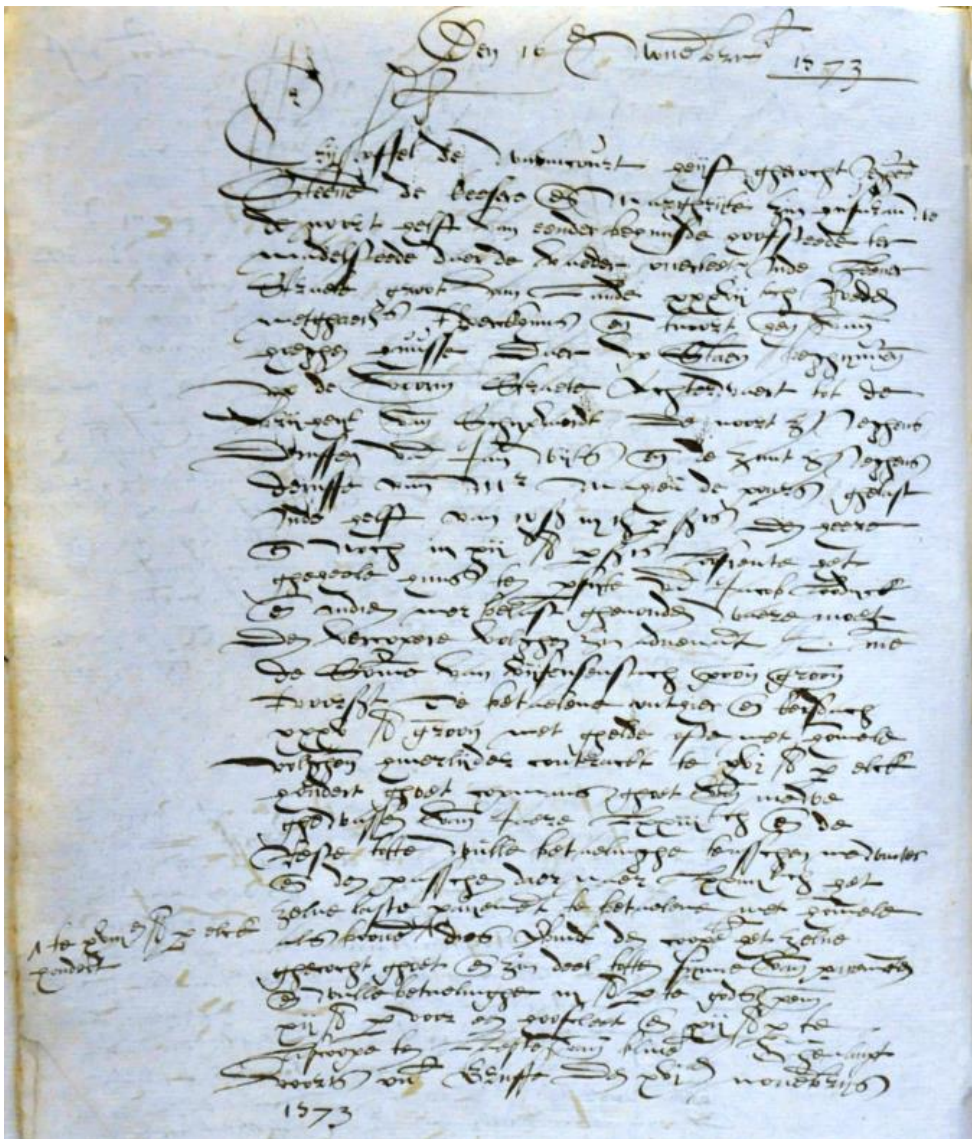
Christoffel de Waemcourt heift ghecocht jehens **Steeven de Keesere ende Maergryte** zyn husvrauwe

de noorthelt van eender behuusede hoofsteede ter madelsteede daer de vader overleet inde **Leenestraat** –

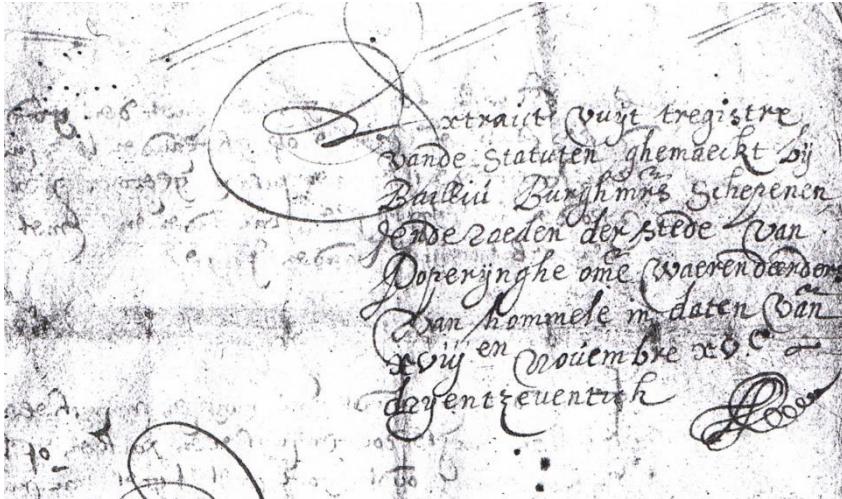
groot van lande xxxvij tich roeden metgaeders **twerckhuus** ende tnoorthende vande hooghen huusse daer up staende - beghynnende up de voornoemde straete –

achterwaert tot de vryheyt vande schipvaert – de noortzyde jehens derffen van Jan Wyts ende de zuutzyde jehens ende de zuutzyde jehens derffe van meester Vincente de Pours

ghelast inde helft van iiij schele iij deniers paris is sjaers den heere ende noch in xij pond paris is sjaers losrente -
 het ende andere meer belast ghevonden waere moet de vercooperen volghen zyn advenant omme de somme van vijftensestich ponden grooten tvoorschreven te betaelene onthier ende Kersdach -
 xxxv ponden grooten met ghelde ofte met hommele volghende huerlyder contract te xvj pond paris elck hondert ghoet copmans ghoet vande nieuwe ghewassen vande jaere lxxiiij tich ende de reste tot de vulle betaelinghe tusschen midwinter ende den passchen daer naer lxxiiij tich - het selve laste payment te betaelen met hommele als booven -
 dies verbindt den cooper het zelve ghecocht ghoet ende zyn deel totten fynne van de paymenten ende vulle betaelinghe -
 iij deniers paris te godspenninck - xij pond paris voor een hoofcleet ende xij schele paris te lyfcoope ten laeste vande blivere
 Ghealmp't voorts over erffe den xvj de novembrys 1573

Den 23 novembris 1573

18 november 1573 -
Reglement op de teelt,
bewerking en handel van
de hoppe in Poperinge, -
Resoluties A

*Het is niet te verbazen dat
in een jaar waarin de hop
wel erg duur wordt, men
het statuut rond de
hophandel*

Cueren, statuyten ende
ordonnantiën ghemaect, vernieuwt ende gheamplifiert by de bailly, burghemeesters,
schepenen ende raeden der stede van Poperinghe omme de warrandeerders van hommel den
XVIII november XV° LXXIII.

1

Alvooren men last ende beveelt expresselick allen ende een yghelicke, insetene deser stede
ende herlichede, buyten ende binnen de port, soo wie dat hommele doet winnen en de
plocken, dat hy die suffisantelick drooghe ofte doet drooghen, ten contentemente ende
ghoeddyncke van de officieren, voor uitleverynghe, daerinne bewaerende de cooper,
vercooper ende naeme van stede.

2

Item men verbiet ende interdiceert by dese dat nyemant hem en vervoordere, wie hy sy,
eenigh uutlandsch ghoet, buuten Vlaenderen ghewassen, ofte oock i de lande van Aelst, te
mynghelen met de ghoede deser stede en de cuere, ghehouden te syne van valschede ende
overzulcx ghecorrigeert te wordene, in exemple van andere, met boete, ter arbitraige ende
discretie van juge.

3

Item dat nyemant zal moghen menghelen, packen, zaken ofte doen menghelen, packen,
zacken, eenigh oudt ghoet met 't gonne van de nieuwe ghewasse, up de boete van 60 ponden
Vlaamsch elcke hoop, baele ofte zack ende voorts op andere correctie.

4

Item dat nyemant en zal vermoghen te drooghene eenighe hommele naer dat die eens
verbrauwen is, up de boete van 60 ponden ende voorts ghecorrigeert te zyne voor valschede
ter discretie van wet.

5

Dat nyemandt hem en vervoordere eenighe hommele te lamloyen 't zynen huysse op heynsels
ofte op zyn [] maer zal die ghehouden zyn tot de lemloye te voeren deser stede up de
boete van 60 ponden parisiss.

6

Item alwaer de schaelmeester de zelve hommele ghetrauwelick weghen zal, ofte doen
weghen, zonder fraude ofte bedrog, ghevende een yghelick 't zyne, ende ontfanghende voor
zyn salaris voor weghen, van elck hondert pont, naer costume.

7

Item ten bewaerensse ende gherustigheyt van een yghelick, zal de schaelmeester voordaen
zoo over hem zelve als andere uut zyne naem weghende, behoorelicke eedt doen,
ghetrauwelick te weghene en de elcke 't zyne te bewysene, zonder fraude ofte voorsienigheyt.

8

Item gheene zacken zullen moghen beweicht worden ter schaele daer meer dan vier woelstocken in werden, op de boete van 10 ponden parisis voor ieder zack.

9

Item men zal gheene groene stocken moghen steken in eenighe zacken noch oock gheen ander stocken in steken die exederen de dichte van vier duimen ende dat op de boete van 10 ponden parisis van elcken zack.

10

Item om dieswille van de coopmanschap van hommele zeer variabel es, lichtelick ryzende ende daelende, zoo dat die niet langhe op eenen ghelycken prys en staet ende dat men ghewone es 't allen tyde van de jaere hommele te coopene ende te vercoopene, soo es van nyeuws gheordonneert dat men voordaen register zal houden, daerinne gheteekendt zullen worden alle de slaeghen ende pryzen vande jaere welck register zal rusten onder de greffie van de wet deser stede, ter bewaernesse van alle coopers ende vercoopers, die daeruit zullen moghen acte lichten, 't allen tyde alst hemlieden believe zal, betaelende van acterecht ghecoustumeert 4 schelle parisis.

11

Item, zoo wie voordaen zal willen hebben slach van hommele, zal daertoe moghen vermaenen de cnaepe van de waerdeerders die voetstande ghehouden wert te verghaedeende zyne meesters, die gheen slach gheven noch stellen en zullen voor ander stont zy by haerlieden voorzeyden cnaepe daertoe zullen gheroepen hebben twee schepenen van berechte (ofte andere by ghbreeke) ende de greffier van wet, in wiens presentie ende kennesse de voorzeyde officieren den slach van hommele gheven ende maecken zullen.

12

Item, van ghelycken wert de cnaepe van Waerdeerders ghehouden zyne meesters te vermaenen ende verghaederen 'tallen tyde dies versocht zynde om warandtie te doene, soo wel voor vreemde als voor insetene, daervooren ende voor alle andere vergaederighen van de officieren, zyne meesters, omme slach ofte anderszins, ontfanghende van de verzouckers van die, over salaris, 't elcker reyse, 2 schelle parisis.

13

Item de voorseyde officieren werden ghehouden op verband van hemlieden eede, ter vermaeninghe van cnaepe, te commen om te warandeeren ofte slach te ghevene op de boete van 2 schelle parisis elck officier, ten waere redelicke excuse, employeerende de zelve boete ten profycte van de ghone hun present doende, by smaldeel ofte anderssins zoo zy ten accoorde werden.

14

Item de voorseyde officieren zullen ontfanghen van warrandeeren volghende d'oude costume, te wetene, beneden de duust elck 2 schelle parisis, ende boven de duiste elck 1 chelle parisis van elcke hondert (ten coste van onghelycken).

15

Item de voorseyde waerdeerders vermaent als boven (om slach te gheven) zullen ontfanghen over salaris van slach van hommele te gheven 14 schelle parisis ende de cnaepe over vermaend van zyne meesters 2 schelle parisis, mitsgaeders over vergaederen van schepenen ende greffier, ghelycke 2 schelle parisis.

16

Item dat voordaen gheene hommelen van buuten de stede ende cuere ghebracht ter schepe, waeghene, halse ofte anderssins en sal moghen ghehuust, ghelost ofte ghezoldert werden, binnen de stede ende cuere, nyet meer buuten dan binnen de port, ten zy alvoorens de voorseyde officieren danoff de permissie hebben ende 't zelve ghoedt warandeeren en de passeeren, op de boete van 6 ponden parisis van elck baele ofte zack ende in ghevalle zy 't

ghoedt vonden faultich, schadigh ofte anderssins quaet, zullen dat corrigeren by de brande, uutsegh ofte anderssins, 'thaerlieden discretie, ende zoo zy in concientie bevinden zullen van noode zynde, tot welvaert van 't gemeente hemlieden daertoe consenteerende, die van de wet, indien 't hemlieden goeddynckt.

17

Item dat voordaen nyemandt zyn zelfs hommelmoghen zacken ofte packen, doen zacken ofte packen in eenigher maniere, op zulcke boete ende correctie als de juge stellen zal, maer zal alle hommele binnen der cuere zynde, gheene ghezondert, voordaen ghepackt end eghezackt worden, ten minsten by wille van ghezworen zackers, daertoe in ghetalle van zesse by de wet gheordonneert, dewelcke op 't verband van eede ghehouden werden den cooper ende vercooper te bewaeren, ontfanghende voor huerlieden salaris en aerbeyt 2 schelle parisis van elck hondert, te wetene voor 't ingheven ende zacken ende zullen de voornoemde zackers alle zacken by hemlieden ghemaect teekenen ende mercken met hemlieden merck daer ende zoo dat dat bequamelick doenelick wert, op correctieende destitutie.

18

Item de ghevalle de voorseyde zackers bevonden ghemyngelt ghoedt, fte oudt met nyeuwe, mul ofte ander ghebreckelick, valsch ofte quaed ghoet, contrarie de voorschrevene ordonnantiën, werden ghehouden op hemlieden eedt, danoff advertentie ende kennisse te doene de voorseyde waardeerers van hommele, op correctie van wet. Omme by de zelve officieren, 't zelve ghoet voetstaende ghewarrandeert ende ghevisiteert te zyne, naer d' uutwyze van de voorschrevene ordonnantie ende statuten, zonder eenighe dissimulatie, oogluokinghe ofte verdraeg.

Ghepubliceert ter halle den XXIII november XVcLXXIII.

Brueghel Pieter den ouden

15 november 1573 – verbod op grote bruiloftsfeesten – Resoluties

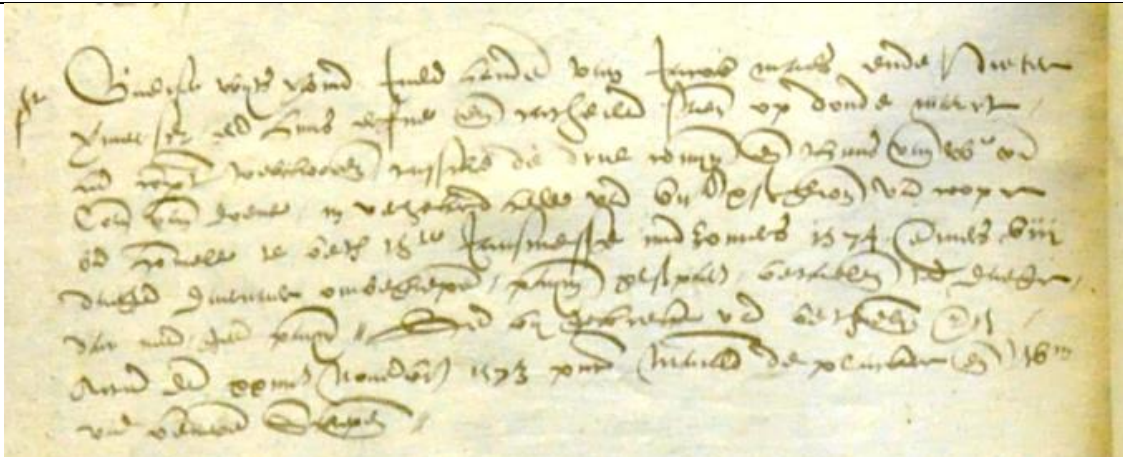
De moeilijke, dure tijd, weerspiegelt zich ook in het verbod op de grote bruiloftsfeesten.

Gheordonneert dat voortan in alle bruiloftfeesten gheen meerdere vergaedinghe gheschieden sal dan van **twintig paar volcx**, tafelsittende ende ghetende personen, verbiedende de bruideghom ofte syne vrienden, metsgaders de vrienden van 's bruidsweghe, te nooden, vergaederen ofte laeten vergaederen, **boven de veertigh personen**, wie dat zy, up de boete van 3 pond parisis ten laste van de bruideghom ende van elck persoon 't zy man ofte vrouwe, daerboven bevonden, zoo wel binnen als buuten de port, te bedeelen de voorseyde boete in drien, te wetene den officier 't beslagh doende, dekercke ende den disch van Ste. Bertins Ende zullen van dien toezicht nemen ende beslagh doen de baillu, ampman ende de dienaers van de heere.

16 november 1573

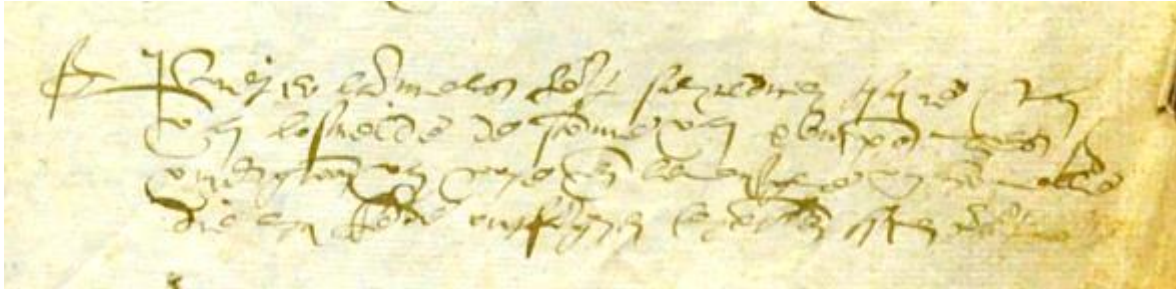
Item dat in gheene andere feesten, kerckganghen, maelyden, kermissen ofte andere, voordan hoogher getal zal moghen ghenoot werden, ofte ten maelyt wesen, dan van **20 personen**, up ghelycke boete als boven

24 november 1573 – Gadifer koopt 'hommel' - SAP 395 - Folio 9 verso

Gadifer Wyts verbind inden handen van **Jacob Maes ende Pieter Vermeersch** een huus, erfve ende cathelen stande op **dOude maerdt** ande comparant toebehoorende **tusschen de drie conynghen ende thuus van de weduwe van Cornelis vander Doene** - in verzeckerhede van vij pond x schele grooten van coope van hommele - te betaelen tsint Jansmesse midzomers 1574 - emmers viij daghen daernaer onbegrepen paeymnt xl schele parisis - betaelende ten daeghe dat men ghedaen payment ene by ghebreke van betaelinghe en is - Actum den xxiiiij novembris 1573 - Present Maillard de Plackere ende Willem van Eenode, scepenen

1 december 1573 – Pieter Lamelis heeft schulden bij Jan van Losvelde - SAP 395 - Folio 10

Pieter Lamelis kent schuldich tsyne **Jan van Losvelde** de somme van xliij ponden zes schele viij deniers grooten **van coope ende leverynghe van hommele** die hy kendt ontfanghen thebben ende te betaelen te baefmesse xvc lxxiiij al teen paeyemendte - daerinne verbyndende xiiij ghemeten coorne an tlandt - thien koebeesten ende twee peirdebeesten - dies heift den selven Pieter verschooten te lyfcoope xl - 40 - schele - die hem payment werden op de betaelynghe - en indien hy zynen daer houdt - ende daer meer es de selve xl schele tzynen laste
Actum denj iste decembris xvc lxxiiij
Present Mahieu de Plackere ende Willem van Beveren - scepem

7 december 1573 – Alexander Tandt moet verkopen - SAP 365 - Folio 20/2

Achtervolghende de letteren van condempnatie ende taxatien van costen ende mysen van justicie vutghegheven aende ghemodereert by schepenen van de heerlicheet vande **west zwylande** ten proffytte van **Guillaume Tayhalls** als bailly der zelve heerlicheit ende ten laste van **Alexander Tandt** – verweerder in materie van crime metten letteren requisitoire ten dies fyne ghe-exspedieert ende vutghegheven – adresserende an alle offisieren
zoo ghebiedt den voornoemde Tayhaels te coope met drie sondach Halleghebooden van ghenachte te ghenachte - bernende naer elck ghebodt een kersse – te weiten vyf ghemeten lans onder hofsteede - hommellandt ende zaylandt -

de helvft van eender hoofstede ligghende inden **Eeckhouck** - groot van lande de voorseide helvft - ij ghemeten iij vierendeel xlvj roeden -
te wetene de zuudtzyde metten **hommelhoove** - groot een ghemet preter xx roeden
Item den helvft van drye vierendeel lants inden zelven houck ende xxv roeden in een dryehouck metter oostzyde up de straete - de westzyd an de voorseide hoofstede
Item den helvft van iij ghemeten preter xxv roeden in den zelven houck –
metter oosthende up de straete - de noortzyde ant lant van Jan Pilgherem
Omme de somme van xxij pond x schele grooten tghemet - thende roede thende ghelde –
te betaelene xxv pond grooten ghereet ende xxv pond grooten ter ervfachtigheyt -
Ghelaest in xij pond paerisis sjaers den pennynck xiiij - losrente Joes vander Doene -
ende voorts de reste den helvft vander ervfachtigheyt in een jaer ende dander helvft byn een jaer daernaer -
Gghelaest iij ghemten met Adriaen Maekblyde in ij schele viij deniers paerisis sjaers den heere –
vij schele te godspennynck - vj pond paerisis den aermen - iij pond paerisis grooten voer de huusvrauwe een hoofcleet - xxiiij pond paerisis te lyfcoooye
Ghealmpt den xiiij decembris 1573

In de marge

Dese kerynghe es ghedaen by Pieter Makeblyde in sporckele 73 –
ter presentie van burghemeestes ende schepenen te bancke
Den eersten cooper kent deze claeghere den naerhede metgaders dat hy presenteert te vuldoen ende te garaendeeren jeghens Oliver Bueten
Deze vorige twee acten inde marge zijn doorkruist - en daaronder staat er:
Den eersten coopere es ghebleven erfachtich mits dat de naerheyde niet vergolt en es gheweyst

1574

Reginald Scot

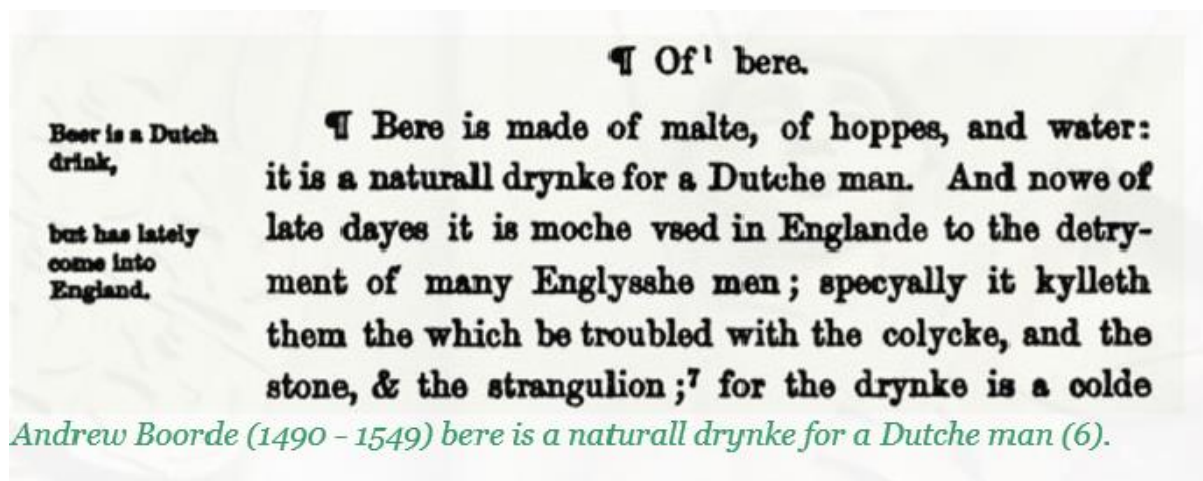
Hop naar Engeland

In zijn 'A History of England' schrijft **C. E. Carrington** dat in het Engels de uitdrukking 'Turkeys, heresy, hops and beer – came into England all-in one year' bestaat. Daarmee wordt misschien wel het jaar 1527 bedoeld, schrijft hij, omdat men dan het begin van de ketterij stelt.

De eerste keer dat men een variant op deze uitdrukking terug vindt, dateert uit 1599, en is te vinden in Buttes 'Diet's dry dinner'. Deze schrijft echter: "I know not how it happened (as he merrily saith) that herisie and beere came hopping into England both in a yeere."

Pas in 1643 worden er ook 'turckeyes' of kalkoenen bijgevoegd.

We mogen er wel van uit gaan dat hoptier voor het eerst rond 1527 in Londen gebrouwen werd en dit door Amsterdamse brouwers. De Engelsen hielden het tot dan toe bij hun 'ale'.

Rond 1550 schreef Andrew Boorde dat 'bier gemaakt werd van mout, hop en water en dat dit een natuurlijke drank was voor een Nederlandse man, waarmee in die tijd, ook de Vlaming bedoeld werd.

In navolging van het hoptier, kwam ook de hopteelt naar Engeland.

Daarover schreef **John J. Murray** in zijn boek 'Vlaanderen en Engeland' het volgende:

Een ander nieuw consumptiegoed uit de lage landen, hop, werd vermoedelijk tussen 1480 en 1550 in Kent, Essex en Surrey geïntroduceerd. Het verbouwen van hop werd zo wijdverbreid dat het Hollandse 'brewery' (brouwerij) in de plaats kwam voor het Engelse woord 'brew house'.

Reginald Scott riep de Engelse hoptelers op 'een voorbeeld te nemen aan de Vlaming', Vlaamse hoptzakken te gebruiken, te werken volgens de methoden vande Vlaamse hopteelt, zoals men in **Poperinge** deed. **Worledge** stelde deze stad ook ten voorbeeld omdat men er de beste eesten en vlaamse droogtechnieken had, en Blith stelde: 'hoe meer winst.. des te meer lijk je op de Vlaamse hopteler.'

Hop in bier raakte zo snel ingeburgerd in Engeland dat in de zeventiende eeuw het antwoord op een spreekwoord uit Shropshire met de vraag: hoeveel feekserigheid een vrouw mocht hebben, luidde: 'Zoveel ... als er hop in het bier zit, waarvan een kleine hoeveelheid het zowel beter houdbaar als voor de eigenaar smakelijker maakt.'

Met Reginald Scot zitten we echter al in 1574 en met Worledge rond 1660. Sowieso mogen we concluderen dat de hopteelt tussen 1550 en 1585 echt voet aan wal kreeg in Engeland.

Met de hopteelt kwam ook het gebruik naar Engeland – zo stelt John J. Murray verder, van het planten van **elzebomen** rond de hopakkers. *Dit was eensdeels om ze te beschermen tegen de wind, maar anderzijds gebruikte men in die tijd elzenstammen als hoppestaken.*

De Vlaamse boeren brachten naar Engeland ook hun typische planten mee. Daarbij waren de wortelen en de pastinaak, de bloemkolen en later de spruiten.

Murray schrijft verder:

Hoewel uien oorspronkelijk uit Spanje komen, stelde Evelyn dat het meeste zaad voor de etelt van uien in Engeland uit Vlaanderen en **St. Omaars** kwam. Volgens Turner stamde het woord 'bean' van het Hollandse woord 'boon' en de beste selderij was '**Sandwich celery**' die in dat gebied en elders was geïntroduceerd door de Vlamingen. Peterselie heette 'Durtch parsley'. Het waren Vlamingen die de meidoornheggen, nu een onderdeel van het Engelse landschap introduceerden.

1574

3 februari 1574 – Hommel fasceel en andere schulden - SAP 244

Swondaeghs den derden February xvc lxxij

Adriaen van Pouckes es ghecondempneert te betaelene **Willem de Rycke** de nombre twyntich halfve daelders van xxxij schele tstück van beloofde schult over de leverynghe van twee duysend hommele gheghroot ende de costen ter erfve

Gadifer Wyts es ghecondempneert te betaelen twyntich pond zeven schele twee deniers grooten van hommele ende de costen an eenen **Gillis Baes** volghende de sceduulle gheghoot eodem

Zaterdag 6 februari 1574 – Hommel – SAP 244

Willem vander Gheys es ghecondempneert te betaelen **Abel van Ameele** de somme van xij ponden comende van coopen ende fasceelen te betaelene te paesschen en es ghecondempneert xvc lxxij ende inde costen – ghegroot ter ferve – *De zelfde dat worden nog vier uitspraken genoteerd omtrent wollen bayen en nog één rond de hop.*

Jan Roels filius Pieter es ghecondempneert te betalene **Nicasen de Buckere** de somme van dertien ponden grooten van hommele gherekent ende devoiren ende costen eodem
Den selven Roels es ghecondempneert te betalene **den coster van Sinte Bertins** de somme van xij pond parisis over niet betaelt te hebben den voornoemde Backere tsijnen daeghe – Eodem

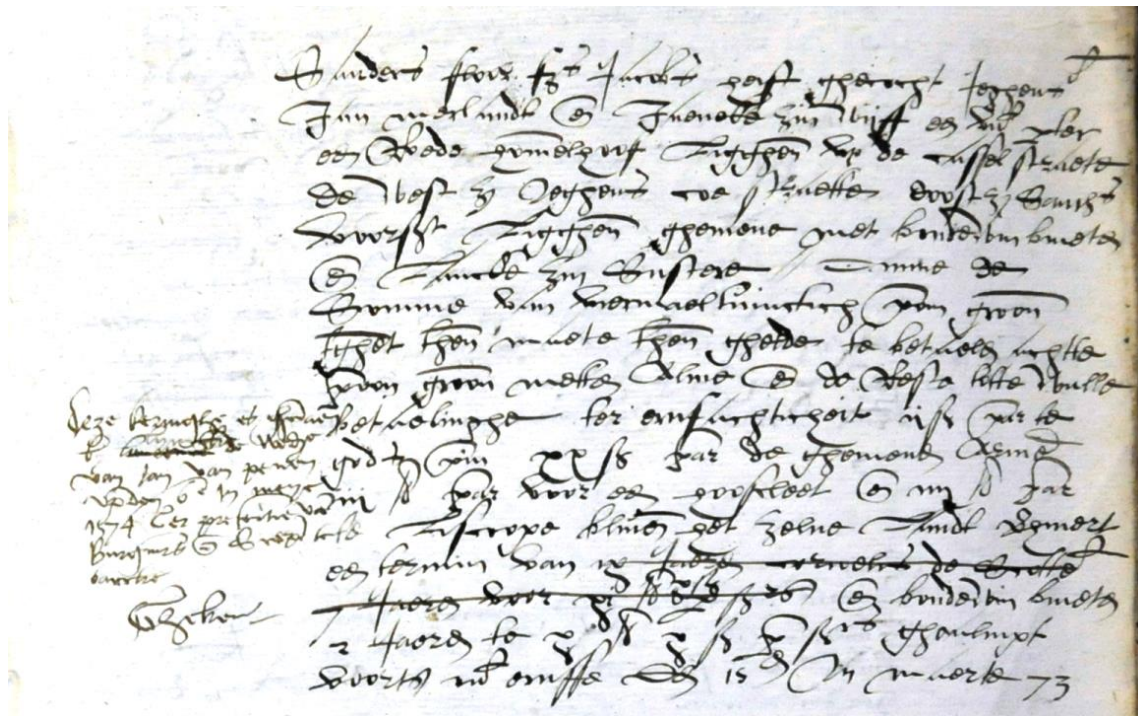
Swonsdaeghs den xiden van sporcle xvc lxxij

Cornelis Stilte es ghecondempneert te betaelene **Ghelein Stalin** de somme van xxij pond een schele grooten vlaemsch van hommele ende de costen - Ghekent ende gherooden ter erfve

3 maart 1574

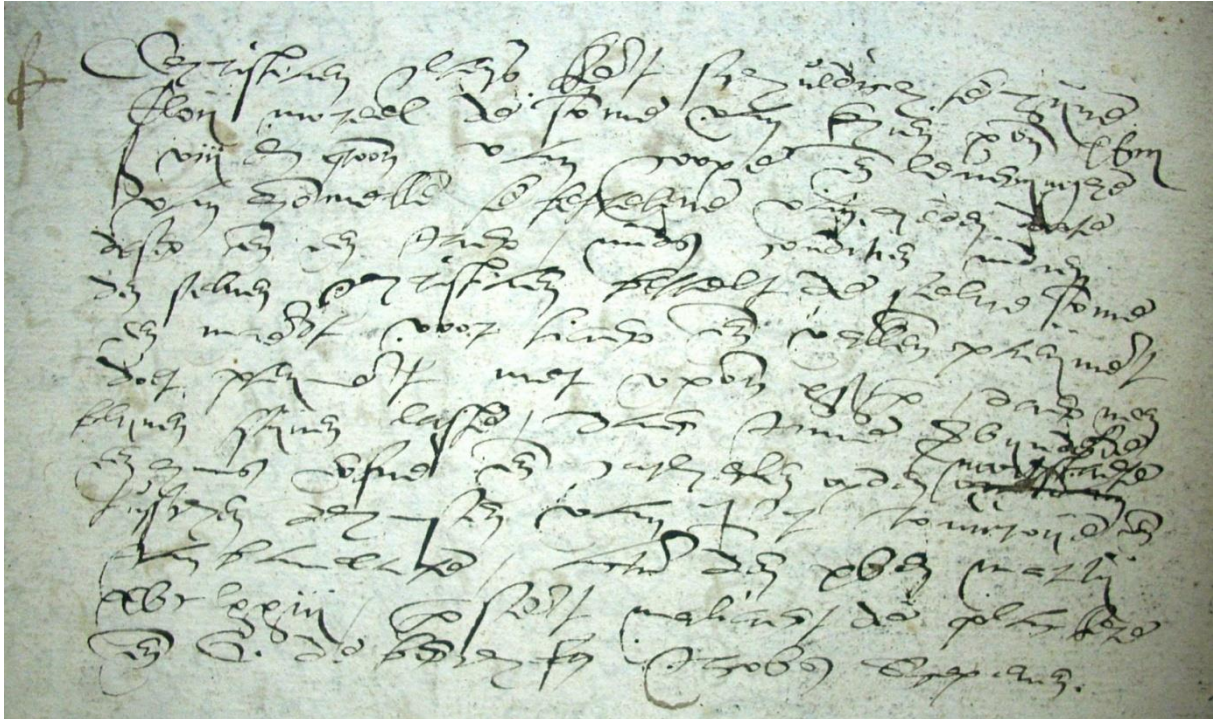
Rogier van Ghendt es gehcondempneert te betaelen Franchois Hancx de somme vna drieentwintich ponden x schele grooten payment in ponden grooten van hommele – ghegroot ende costen ter ferte

15 maart 1574 – Sanders Floor koopt een hommelhof – SAP 365 – Folio 34

Sanders Floor filius Jacobus heift ghecocht jehens **Jan Merlandt ende Jaeneke** zyn wyff
 – een linne preter een roede hommehoof ligghende up de Casselstraete –
 de westzyde jehens **Coestraetten** – doostzyde Sanders voorseit – ligghende ghemene met
 Boudewin Bueten ende Lancke zyn sustere
 Omme de somme van viernmaeltwintich ponden grooten tghemet – thende maete thende
 ghelde – te betaelen achte poonden grooten metten alme ende de reste totte vulle betaelinghe
 ter ervfachtigheit –
 Ij schele parisis te godspenninck – xx schele parisis de ghemenen aermen – iij pond parisis
 voor een hoofcleet ende iiij schele parisis te lifcoope –
 Blivende het selve landt verhuert een termin van ix jaeren ende Boudwin Bueten 2 jaeren te x
 pond x schele parisis sjaers
 Ghealmp't vorots over ervffe den 15de in maerte 73
 In de marge
 Deze keringhe es ghedaen by de wedewe van Jan van Penen opden 6de in meye 1574 – ter
 presentie van burghmeesters ende schepenen ten selve bancke – ghekent

15 maart 1574 – Eloy Moreel verkoopt hop – SAP 395 – Renten

Christiaen Clays, kendt schuldich tzyne **Eloy Moreel**,

de somme van thien ponden xvij schele viij deniers grooten
van coope ende leverynghe van hommelle ende betaelinghe van heden date deser ende een
jaer mids conditien indien den selven Christiaen betaelt de zelve somme een maendt voor
tjaer ende vallende payment,

doet payment met v ponden grooten, daer mee blyvende thaere laste

daer anne verbyndende een huus, erfve ende cahtelen opden Noordstraete, tusschen den
huuse van Pieter Rouvreoy ende van Bamelare

actum den xvden marty xvc lxxiiij

present Mahieu de Plackere ende Gillis de Berch, filius Jacobs, schepenen

27ste mei 1574 – Hop genamptisseert - SAP 255 – Register namptissementen

Verbod van leverynghe ghedaen byden ampman van wegghen den consignandt

Adriaen van Pouques,

namptieert ter greffie jegghens **Jan Demoen**,

twee cedullen van obligatie,

deene van liij (54) pond xvij (17) schele ix (9) deniers grooten, van coope van **hommele**,

sprekende ten proffite van de consignant ende ten lasten van **Anthone de Wailly** in daten van
de xvij ste (18) in lauwe xvc lxxiiij (1573)

Dander van xxxix (39) pond x (10) schele viij (8) deniers grooten vlaemsch van gelycke
coope van **hommele**,

sprekende ten proffyte als boven ende ten laste van **Andries Aernout**, in daten vande viij ste
in maerte xvc lxxiiij (1573)

ende dat in furnissemendt van xxi (21) pond xiiij (13) schele iiij (4) deniers grooten vlaemsch
vut crachte van acte van namptissemendt van burchmeesters ende schepenen deser stede van
coope ende leveringhe van facseelen

Actum den xxvij ste in meye xvc lxxiiij

Present **Jacob de Fieulx** ende van **Jacob Barthier**, schepenen

Ghelicht voorschreven namptissemendt by **Jan Beveren** op order van de wet, borghe ende
principael **Franchois Devos**, drapiier

Actum den xxviii ste in meye xvc lxxiiij
Present Loys Makeblyde ende Jan Wyts, burchmeester

21 juni 1574 – Andries de Buckere koopt van Ghelin Kesteloot en Jaeneke – SAP 365 – Folio 47 verso

Andryes de Buckere heift ghecocht jeghens **Ghelin Kesteloot ende Jaeneke** zyn wyff een behuude hoofsteede - ervffe ende catehelen - moertelvast - naeghevlast ghereserveert een hommelkeete ende het perdestal - groot de gheheele steede xiiij ghemeten ofte daer ontrent - ligghende inden **Eeckhouck** daer **Pieter Waels overleet inde Wateuwestraete** - te weeten eerst vier ghemeten een vierendeel landts ter hoofsteede - streckende metter oostzyde ant landt an Cristiaen Staessen - Jan Pilgherem - metter zuut zyde tnaervolghende landt - metter westzyde ant landt van Gillys Looten - metten noorthende up de Waeteuwe straete - Item iij ghemeten een lynne xlix roeden landts van oosten ant landt van Jan Pilgherem - metter zuutzyde ant landt van de kinderen van heer Colaert Tollet ende Jaekemyne vander Doene - metter westzyde ant landt vande kinderen van Adriaen van Sympool - metter noortzyde ande voornoemde steede end ant lands van Hendrick Leevers- Item een ghemet landts streckende metter oostzyde ant landt van Ghelin Bulteel - heere van de Clytte - metter zuutzyde ant landt van de aldinghen van Jacob de Hont - metten noorthende op de Wateuwe straete - Item noch onderhalf ghemet achttien roeden lants metter oostzyde ant landt vande aldinghen van Dierick vander Doene - metten noorthende op de beeke - tzuuthende op de straete - de westzyde ant landt van de aldinghen van Cornelys vander Doene - ghelast tvoorseide in xvij schele parsiis viij deneirs den heere ende de kercke van Sinte Berins te iij schele vj deneirs parisis omme de somme van xvj ich poonden grooten tghemet - thende mate thende ghelde - te betaelene hondert vichtich poonden grooten ter ervfachtigheyt end de reste totter vulle betaelinghe by vichtich ponden grooten sjaers loepnde e baemesse ten profytte van e vercoopere een ont grooten te godspeninck - ix ponnden grooten te lyfcoope ten laeste vande blyvere Ghealpt voorts over ervffe den 21 i nwedemaent 74

23 juni 1574 – Paet en Pilgrem en hop - SAP 255

Renault Paet

consigneert ter greffie jeghens **Lauwers Pilgrem** de jonghe, ix franssche croonen, xij croonen onder andere pistoletten, vier croonen van Portugeal, een dobbel ducaet, twee halfve hongersche ducaeten ende een hornschgulden, in welck consignement de voornoemde Pilgrem toecommende, presenteerde de leverynghe van **hoppe** by den consignandt gecocht ende was 't volle furnissement van eerst gestateert tot den xxvste desen maendt zonder prejuditie van elcx recht
Actum den xxiiijste juny 1575

Present **Jan Wyts**, burchmeester ene **Gillis van Simpol**, schepene
By gebreke van leverynghe van hoppe

de voornoemde Renault namptieert voorts lx halfve gouden realen, vier halfve gouden pistoletten ende een daelder van v schele iiij deniers grooten, daermedet tsaemen hem ontmaeckende van de somme van xxxi pond xiiij schele iiij deniers grooten vlaemsch omme de ontfanck van **vier duust pond hoppe** te ix pond x schele parisis thondert, by den consignandt jehens de voornoemde Pilgrem gecocht ende gehouden te leveren ten Ste. Jansmesse nu jeghenwoordich, naer vutwyzen vande contracte van partien vande xvij september 1574 Present Jan Wyts, burghmeester ende Gillis van Simpol, schepene

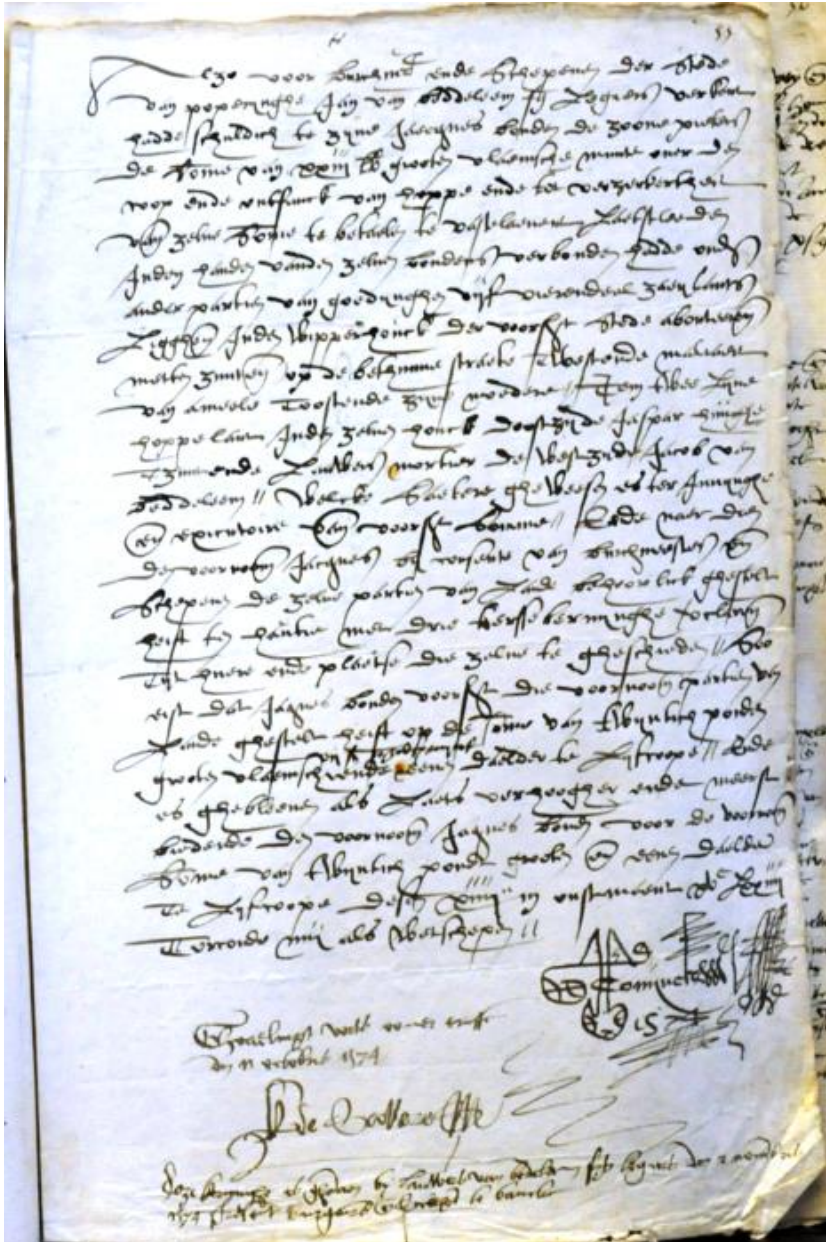
Ghelicht voorseide namptiessement by den voornoemde Paet daervooren borghe ende pricnipael Jan de Jonghe
Actum den xxvi juny 1575
Present Jan Wyts, burchmeester ende Mahieu van Renynghe, schepen
Toirconde

27 juni 1574 – Hop - SAP 244 – Register van vonnissen

Jan van Blues es ghecondempneert te betaelen **Christiaen van Simpol** de somme van vijf pond viiiij schele grooten reste van coope van hommele over lesten payment ghereet van ertien ponden xvi schele een denier grooten – ghegroot eodem

14 augustus 1574 – Hoppe en hoppeland - SAP 365 - Folio 55

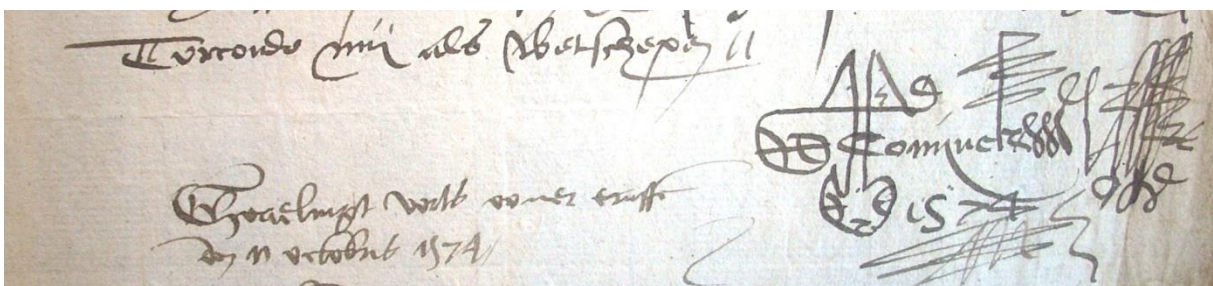
Alzo voor burchmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe Jan van Beddeleem filius Legier, verkent hadde schuldich te zyne Jacques Bonden, de zoone Pieter, de somme van xxiiij pond grooten vlaemsche munte over den coop ende ontfanck van hoppe ende ter verzeckerheit van de zelve somme te betaelen te vastelaevent lastleeden inden handen vanden zelve Bonden, verbonden hadde onder andere partien van goedynghen, vijf vierendeel zaeylants, liggende inden Wipperhouck der voorseide stede abouteerende metten zuutende op de Bethunestraete, te westende Maliaert van Ameele, toestende zynen moedere
Item twee lyne hoppelant inden zelve houck, doostzyde Jaspar Huughe, tzuutende Lauwers Mortier, de westzyde Jacob van Beddeleem

Ghelein de Conynck

Den 27 septembris 1574

Welcke chartere
 gheweesen es ter inninghe
 ende executoire van de
 voorseide somme
 Ende naer dien de
 voornoomde Jacques by
 consente van
 burchmeesters ende
 schepenen de zelve partien
 van lande behoerlick
 ghestelt heift
 ten hautie met drie
 kerssebernynghen
 verclarende tyt, huere ende
 plaetse diezelve te
 gheschieden
 Soo est dat Jaques Bonden
 voorseit die voornoomde
 partien van lande ghestelt
 heift op de somme van
 twyntich ponden grooten
 vlaemsch
 ende eenen daelder te
 lyfcoope,
 ende is ghebleven als laets
 verhoogher ende
 meestbiedende den
 voornoomde Jaques
 Bonden voro de
 voornoomde somme
 van twyntich ponden
 grooten ende eenen
 daelder te lyfcoope
 Desen xiiij in oustmaent
 xvc lxxiiij
 Torconde iiij als
 wetschepenen

25 oktober 1574 – De Nobele – Watoustraat - SAP 365

Jacob Baerthier heift ghecocht

Jeghens **Augustyn Crues ende Peryncke** zyn wyff
 ende jeghens **Bartholomeus Vutendaele ende Mayeke** zyn wijff
 ende jeghens **Fransoys Jacobsoene ende Jacob vande Waelle** als vooghdn vande weze van
Jeronimus Jacobse by consent van burgmeesters ende schepenen
 tvierde vander erffe metgaeders tvierde vande cathelen,
 moertelvast ende naeghelvast stande inde Watuwestrade,
 ghenaeft **de Noebele**
 metsgaders de reste ende vorts al huerlieden actie huerlieden competerende ghemeene met
 den voornoemde Jacob;
 metter oostzyde ant **Moerianshooft**, de westzyde opt **Viverestrayten**
 Omme de somme van xxxij pond grooten gheet ghelt – iij schele parisis te godspennynck
 ende vi pond parisis voer een hoofcleet – de refectie die ant tzelve huus ghedaen es ten laeste
 vanden cooper van welcke de ... ? ende **hommelhooveken** den voornoemde Jacob noch drye
 jaeren in pachte heift buten beloocken vanden hoove
 Ghealmp t vorts over ervffe

25 november 1574

Jan van Peenen heeft ghecoocht jeghens Augustyn Crues ende Peryncke zyn wyff ende jeghens Bartholomeus Vutendaele ende Mayeke zyn wijff ende jeghens Fransoys Jacobsoene ende Jacob vande Waelle als vooghdn vande weze van Jeronimus Jacobse by consent van burgmeesters ende schepenen tvierde vander erffe metgaeders tvierde vande cathelen, moertelvast ende naeghelvast stande inde Watuwestrade, ghenaeft de Noebele metsgaders de reste ende vorts al huerlieden actie huerlieden competerende ghemeene met den voornoemde Jacob; metter oostzyde ant Moerianshooft, de westzyde opt Viverestrayten Omme de somme van xxxij pond grooten gheet ghelt – iij schele parisis voer een hoofcleet – de refectie die ant tzelve huus ghedaen es ten laeste vanden cooper van welcke de ... ? ende hommelhooveken den voornoemde Jacob noch drye jaeren in pachte heift buten beloocken vanden hoove Ghealmp t vorts over ervffe

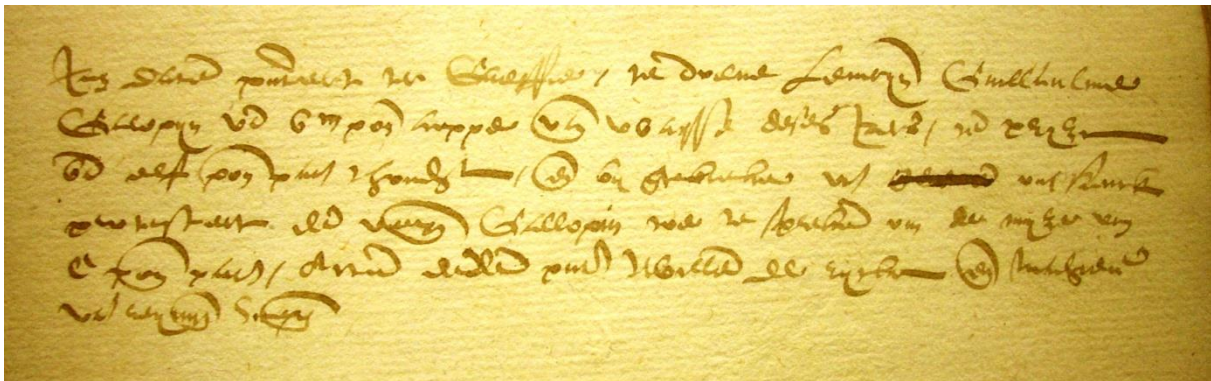
22 november 1574 – Boudwin Bueten koopt van Lyncke van Peenen - SAP 365 - Folio 61

Boudewin Bueten heift ghecoocht jeghens **Lyncke de weduwe van Jan van Peenen** –
 een vierendeel preter 1/2 roede hommelhoof -
 ligghende op **de Caesselstraete** –
 metter westzyde langhes **tkoestraytjen** - tnoorthende de mersch van Cornelis de Scottere -
 de oostzyde de weduwe van Sanders Floorer –
 ghemene met de voornoemde Boudeswin ende de weze van Jan van Penen in een ghemet
 preter iij roeden
 Omme de somme van xxiiij pond grooten ghreet ghelt -
 x schele paerisis te godspennynck - iij pond paerisis te lyfcoope ende iij pond paerisis voer
 een hoofcleet

24 november 1574 – Hoplevering ter greffie - SAP 255

In deze 'dure' tijden doet Jan Daten wel goede zaken.

Jan Daten presenteert ter greffie,
te doen leverynghe **Guillaulme Galopyn**
van vm (5000) ponden hoppe van de wasse deser jaere
ten pryze van elf ponden parisis thondert ende by gebreke van ontfanck
protesteert den voornoemde Gallopin toe te spreken van de myze van c (100) ponden parisis
Actum ende present Willem de Rycke ende Mahieu van Reninghe, schepenen

24 november 1574 – 4000 pond hop - SAP 255

Bussaerd van Simpol

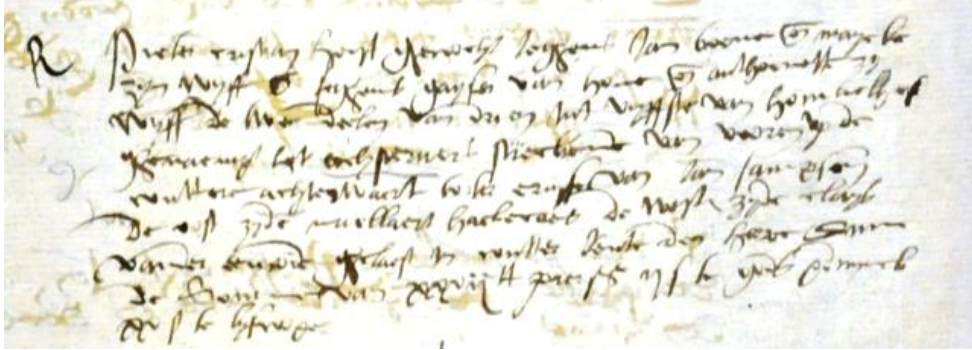
namptieert ter greffie jehens **Kaerle Merlevede** xxxiiij daelders van xxxij schele tstick, zes halfve ende vi Philips daelders ende viij halfve ende xv pond parisis in cleene ghelde
Ten andere viij Philips daelders, zes gouden realen, vier gouden vronen van xlvi schele tstick, vier pistoletten, een roozennobel, een dobbel spaensche ducaet, een dobbel ducaet van Portugael, een angeloot, een halfve gulden rekel, een hongers divcaet ende een vlaemsche rydere, daermede furnierende xxvij pond xiiij schele iiiij deniers grooten omme thebbene leverynghe van **iiij m ponden hommele**
ten pryze van viij pond vij schele thondert; geldt te leverynghe naer dvutwyzen van de contracte

Actum den xxiiij ste november 1574

Present Willem de Rycke ende mahieu van Renynghe, schepenen

Ghelicht tvoorschreven namptissement by den voornoemde Bussaerd van Simpàol, daer vooren borghe ene principael Willem van Beveren, schepen toorconde

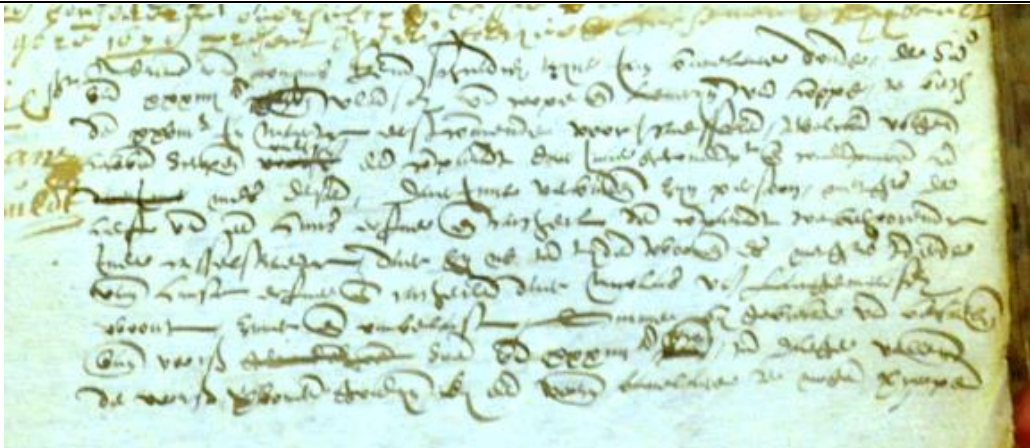
17 januari 1575 – Pieter Cristian koopt het Achsternest - SAP 365 - Folio 65 verso

Pieter Cristian heeft ghecocht jehgens **Jan Boeme ende Maeyke** zyn wyff ende jehgens **Gayfer van Hove ende Anthonette** zyn wyff

de twee deelen van drien int vyffse van hommelhof ghenampt **het achtsternest** - streckende van vooren up den cutter - achterwaert tooter erffe van Jan Lampsen - de oostzyde Maillaert Haelcaes - de westzyde Clays vander Enoode - ghelast in cutterrente den heere - omme de somme van xxvij pond paerisis - ij schele te godspennynck - xx schele te lyfcoope

28 januari 1575 – Alaerd van Pours heeft hop gekocht - SAP 395 - Folio 31

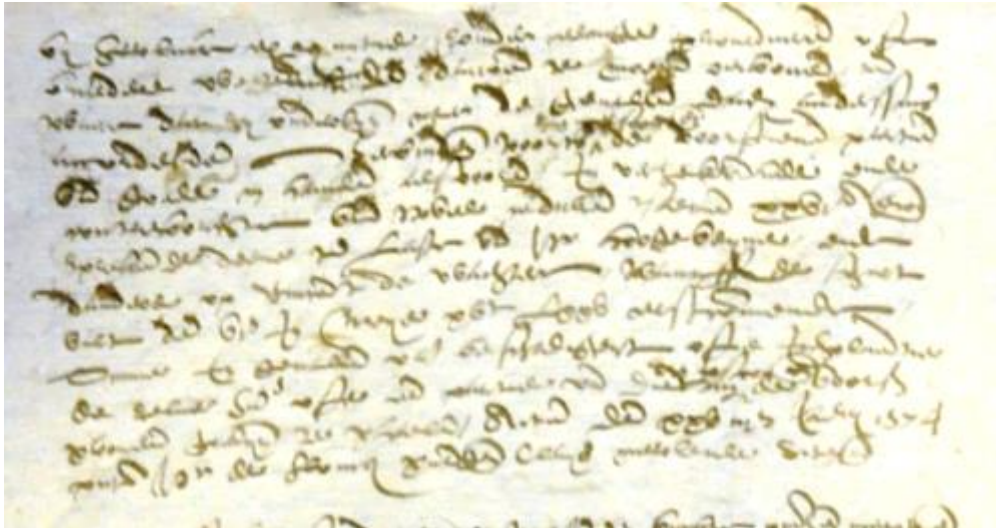
Alaerd van Pours kend schuldich tzyne **Jan Bamelaere** doude - de somme van xxxiiij pond vlaemsch - **van coope**

ende leveringhe van hoppe -

te bethaelen den xxvij in maerte erstcomemnde - voor paessschen - twelcken volghende hebben schepenen den comparandt daerinne ghecondempneert ende condempneeren hem midts desen - daerinne verbindende zyn persoon - metsgaders de helft van een huus - erfve ende katheil den comparaendt toebehoorende inde **Casselstraete** daer hy nu ten tyde woonende es - metgaders tderde van de huuse - erfve ende catheilen daer Nicolas vand Langhemeersch woont -

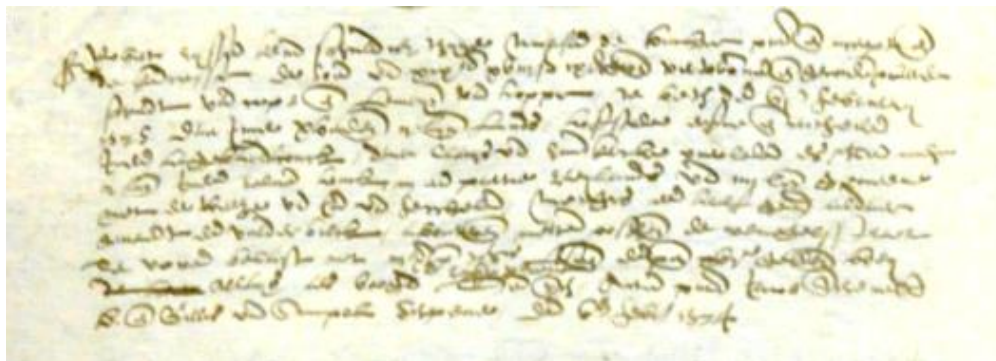
zuver ende onbealst - omme by ghebreke van betaelinghe vande voorseide somme van xxxiiij pond grooten ten daghe vallen de voorseide verbonden goedynghen by den voornoemde Bamelaere te moghen vercoopen by heerlicke executie zonder eenige proceduren ofte breedere wettelicke devoiren te moeten verbinden - ten waere dat zy onderlynghe naer de ghefallen daer anderssins accordeerden -

verbindende voorts zyn persoon - de voorstaende paertien ende goede in handen als vooren in verzeckerthede ende conterborghe van twee cedulle tsamen xxvj pond grooten - spreekende deen ten laste van Pieter Hoogebeyne ende dandere op Vincendt de Wachtere wannaff de schult valt de xj in meye xvc lxxv erstcommende - omme inghevalle van beschadigheyt ofte insolventdie de zelve somme ofte een paertie van die

an de persoon de voorseide verbonden goedingen te verhaelen - Actum den xxviiij-sche january 1574 - Present Pieter de Floucq vervanghende Clays Merlevede - schepene

10 februari 1575 – Robert Rysse heeft hop gekocht - SAP 395 - Folio 31 verso

Robert Rysse kend schuldich tzyne **Nicasen de Buckere** - present ende accepterende de kennesse -

de somme van xix pond xvij schele ix deniers grooten - verwonden ende ghecondemptneerde schuldt - **van coope ende leveringhe van hoppe** - te betaelen den vj february 1575 - daerinne verbindende ij lynnens lands - hofsteede - erfve ende catheilen inden

Haeghebaerthouck - daer Clays van Zuudekercke overleeden es -

Item alsoo ij linnen inde zelve houck in een partie zaeylants van iiij linnen ghemene met de weeze van Jan van Secchelen -

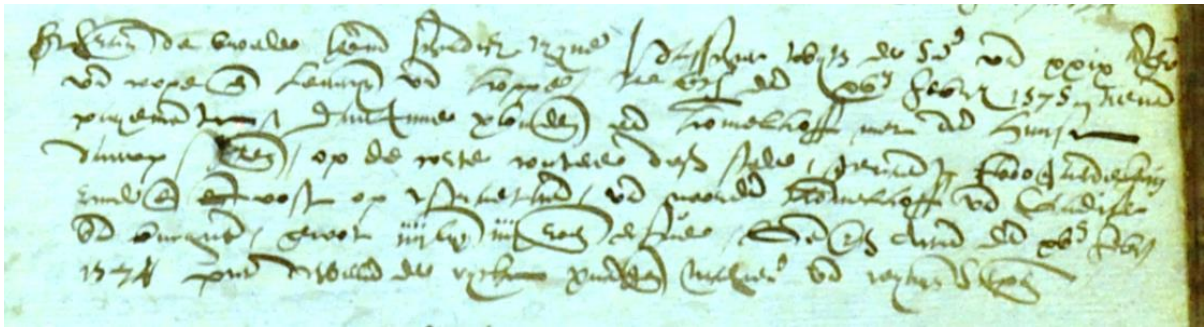
metgaders een half ghemet aldaer ghenamdt **de vulderbilck** -

abouterende metten oosthende de Reneghelsstraete -

te voren belast met iiij pond parisissjaers losrente - den penninck xvj - gheldende Looey Allays -

Actum present Jacob Schevele burghmeester ende Gillis van Simpol - schepene - den xde februari 1574

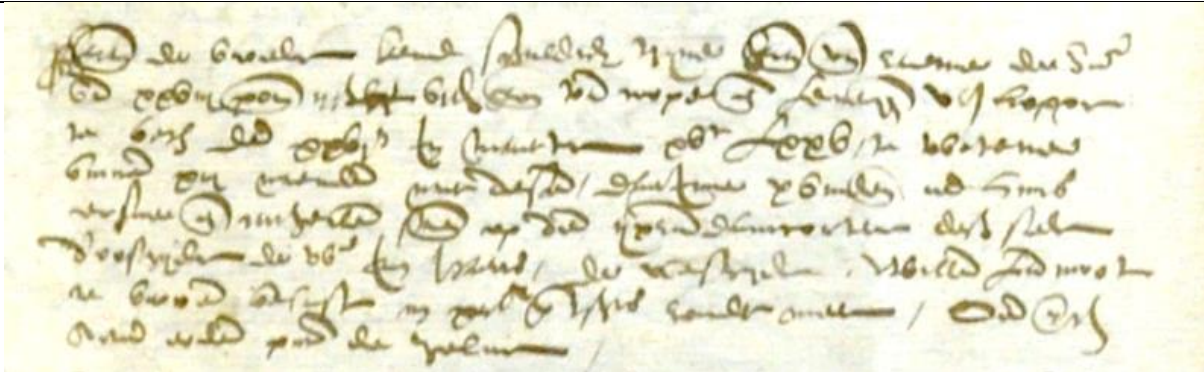
15 februari 1575 – Frans de Vroede heeft hop gekocht van Passchier Wyts - SAP 395 - Folio 32

Sieur Frans de Vroede kend schuldich tzyne **Passchier Wyts**
 de somme van xxix pond grooten van coope ende leverynghe van hoppe -
 te bethaelen den xv february 1575 - teene payementd daerinne verbindende **een hommelhoff**
 met de huuse daerop staende op de **Corte Coutere** dieser stede - ghenaedt **Floos Aldekin**
 - zuud ende noost op tstraetken - van noorden thommelhof van Gadifer van Burques - groot
 iiij lynnen iiij roen erfve -
 Actum den xvde february 1575 - present Willem de Rycke - Mahieu van Renynghe - schepen

Als onze lezing van de naam van het hommelhof op de Korte Couter juist is – Floos Aldekin – dan hebben we hier wel een heel vreemd toponiem. ‘Aldekin’ zou zoveel kunnen betekenen als het ‘oudje’ – zodat het hommelhof ook ‘Floo’s oudje’ zou kunnen genoemd worden.

26 februari 1575 – Frans de Vroede heeft schulden bij Frans vande Raeme van levering van hop - SAP 395 - Folio 32 verso

Frans de Vroede kendt schuldich tzyne **Frans vande Raeme** -
 de somme van xxviiij ponden iiij schele vj deniers grooten van coope ende leveringhe van
 hoppe - te bethaelen den xxvj in maerte xvc lxxv -
 te wetene binnen xiiij maenden naer desen –
 daerinne verbindende een huus - erfve ende catheilen daer op den **Yperdamcoutere** deser
 stede - d'oostzyde de wedeuwe Jan Baes - de westzyde Willem Lammoot -
 te vooren belast in xl pond parisis sjaers - zonder meer -
 Actum eodem present de zelve

7 maart 1575 – Hommelhof inde Watoustraat – SAP 365 - folio 70 verso

Jacob vande Walle heeft gecocht jehens Ghelein van Honschoote filius Matthys ende Lauwysse zyn wyff -
 iij roeden lants, erffe ende catheilen, moertelvast, naeghelvast, hommelhoof zynde met de
 persen daer up staende, liggende inde **Watewe strate**,
 streckende metter zuutzide ende twesthende ant landt vande kinderen van Jan Maekblyde
 metter noortzyde ant hommelhoof van Christiaen de Bergh metgaeders den huere van iiii
 pond x schele parisis jare over de huere vande huuseken toebehoorende Dierick van Oostne -
 ghelaest in 1/2 schele paerisis sjars den heere ende in ix pond goroten voor tbielven van Mathys
 van Honscoote vande welcke bieleven heift - renonciert - present scepen -
 te betaelne iij pond grooten - gheret en vorts iij pond goroten sjaers tooter vulle betaelinghe
 omme de somem van lxiiij pond v schele grooten booven de ix pond grooten van bieleven - te
 betaelene xxxvj pond grooten gheret - Jacob Loodyck voer zeker verbanden die den
 vornoemde Jacob betaelt heift ende an hem zelven heift - ende de reste te lichtemese
 eestcomemnde - te betaelen an Jaekes de Muellenaere -
 xx schele te godspennynck - xxiiij pond parisis voer een hoofcleet - xij pond parisis te
 lyfcoope - xij schele parisis voer de rouppere

Jacob vande Walle heift gecocht jehens Ghelein van Honschoote filius Matthys ende Lauwysse zyn wyff -

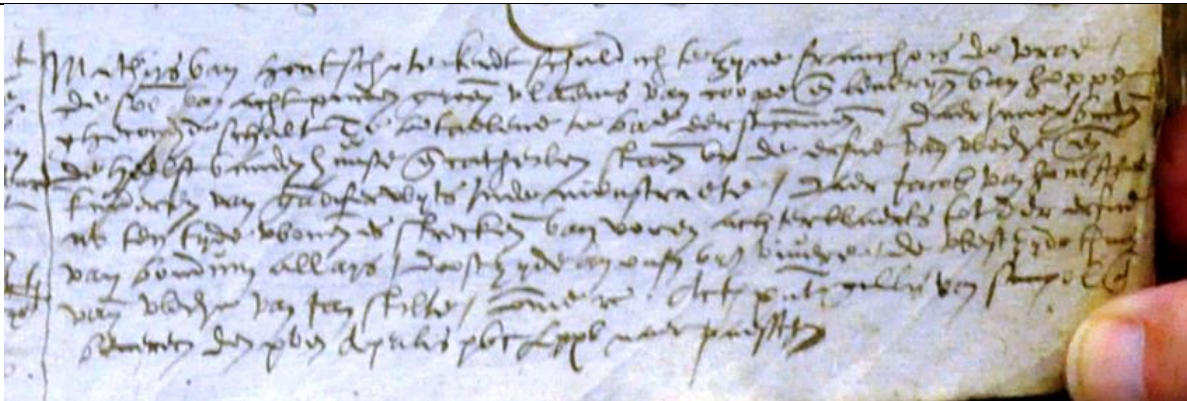
iij roeden lants, erffe ende catheilen, moertelvast, naeghelvast, hommelhoof zynde met de
 persen daer up staende, liggende inde **Watewe strate**,
 streckende metter zuutzide ende twesthende ant landt vande kinderen van Jan Maekblyde
 metter noortzyde ant hommelhoof van Christiaen de Bergh metgaeders den huere van iiii
 pond x schele parisis jare over de huere vande huuseken toebehoorende Dierick van Oostne -
 ghelaest in 1/2 schele paerisis sjars den heere ende in ix pond goroten voor tbielven van Mathys
 van Honscoote vande welcke bieleven heift - renonciert - present scepen -
 te betaelne iij pond grooten - gheret en vorts iij pond goroten sjaers tooter vulle betaelinghe
 omme de somem van lxiiij pond v schele grooten booven de ix pond grooten van bieleven - te
 betaelene xxxvj pond grooten gheret - Jacob Loodyck voer zeker verbanden die den
 vornoemde Jacob betaelt heift ende an hem zelven heift - ende de reste te lichtemese
 eestcomemnde - te betaelen an Jaekes de Muellenaere -
 xx schele te godspennynck - xxiiij pond parisis voer een hoofcleet - xij pond parisis te
 lyfcoope - xij schele parisis voer de rouppere

30 maart 1575 – Arnoud van Poucques heeft hop gekeocht van Maillaerd de Buckere – SAP 395 – Folio 34

Handwritten text in a historical document, likely a deed or contract, written in a cursive script. The text is partially obscured by a large, dark, irregular mark or stain in the center of the page.

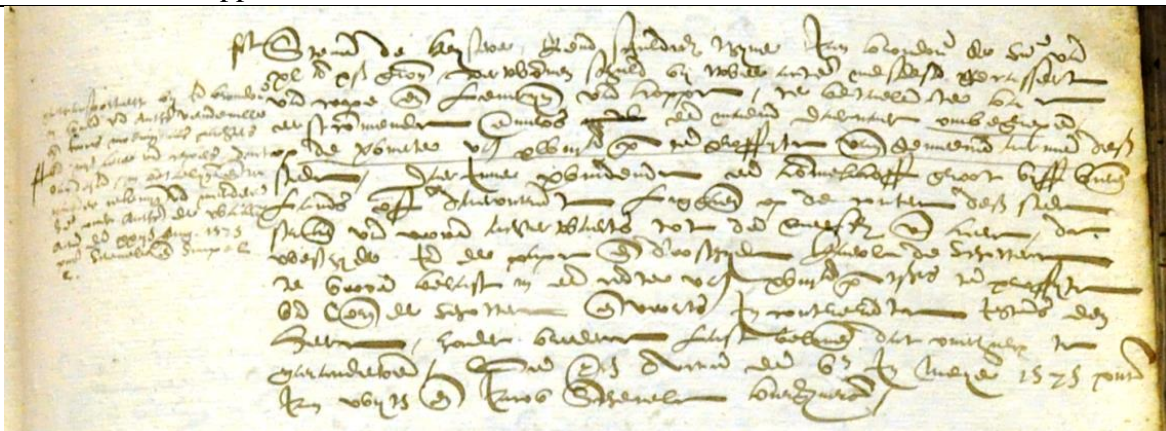
Arnoud van Pouques kent schuldich zyne **Maillaerd de Buckere** – xxvj pond xj schele iijj deniers grooten van **coope ende leveringhe van hoppe** – te betaelen Sint Maertensmesse xvc lxxv – teenen paeyemendt – daerinne verbindende den helft vande huuse, erfve ende catheile op dYperdam Coutere – doostzyde Joos Denys – de westzyde de schipvaert – daer hy Pouques nu ten tyden woenende es – Item de helft van een huuze – erfve ende catheile staende inde Casselstraete – de noordzyde an tkerckhoff van Onsen Vrouwen – de zuudzyde thuus van Pieter Peerboom – daer Jacob Polcq innen woonende es – omme etc.
Actum eodem – present Mahieu van Renynghe ende Willem van Beveren, schepenen

16 april 1575 – Mathys van Hontschote heeft hop gekocht van Fransoys de Vroede - SAP 395 - folio 34

Mathys van Hontschote kendt schuldich te zyne **Fransoys de Vroede** de somme an acht ponden grooten vlaemsch van **coope ende leveringhe van hoppe** - ghecondemneerde schult - te betaelen te baemesse eerstcomemnde - daerinne verbindende de helft vanden huuse ende catheilen stande op de erfve vande weechde ende kinderen van Gadifer Wyts - inde **Nieuwstraete** - daer Jacob van Hontschote nu ten tyde woonende es - streckende van vooren achterwaerts tot de erfve van Boudwin Allays - doostzyde an **Onsen Vrouwen Vivere** - de westzyde thus van de weechde van Jan Stille - Actum present Ghelin van Simpol - ende Beveren - den xv aprilis xvc lxxv naer paesschen

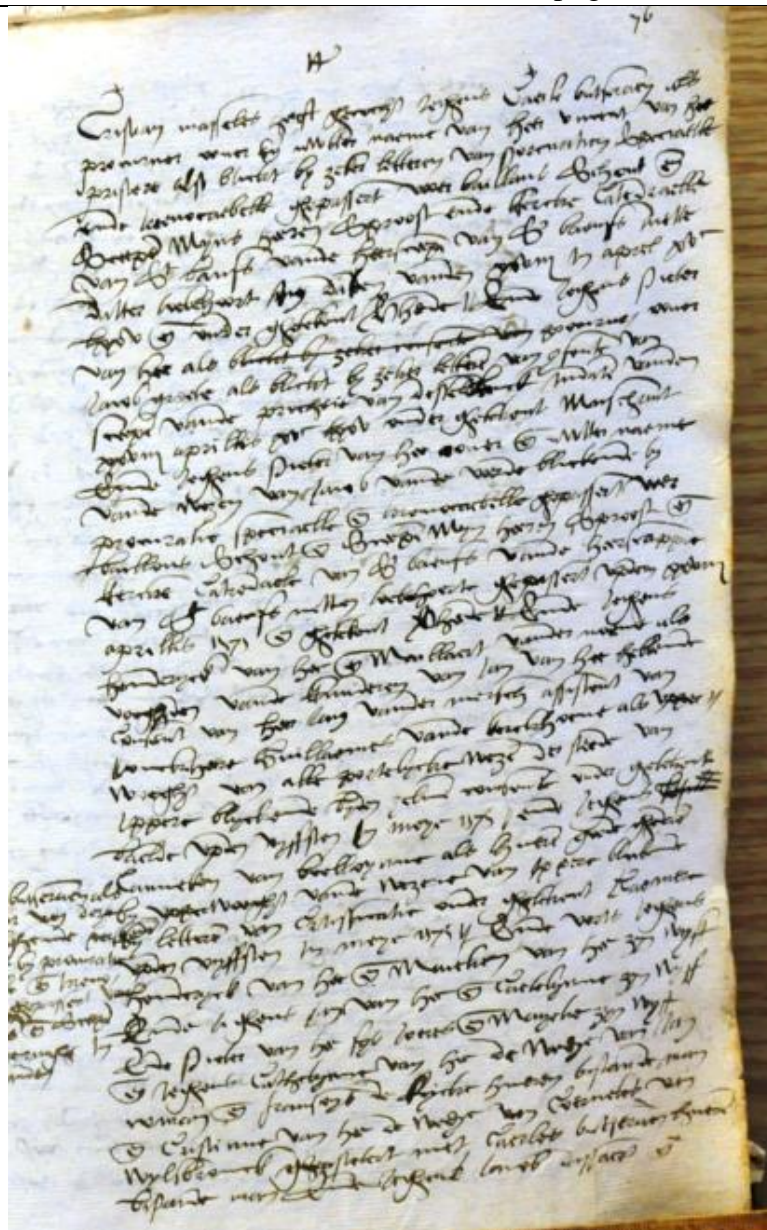
5 mei 1575 – Hoppe – Kouter - SAP 395 – Renten – Folio 36

Steven de Keyser kent schuldich te zyne teghen **Jan Broudou** - de somme van xl pond x schele grooten, verwonnen schuld by twee acten ghecasseert van **coope ende leveringhe van hoppe** –

te bethaelen te Bamesse eerstcommende emmers een maend daernaer onbegrepen –
 op de verbeurte van lxviij pond parisi ten prouffyte van de ghemeene armen deser stede –
 daerinne verbindende een hommelhoff –
 groot vyff vierendelen lands ofte daerontrent –
 liggheende opde Couter deser stede –
 streckende van vooren wachterwaerts tot de meersch vande heere –
 westzyde Jan de Pape ende doostzyde Kaerle de Schottere –
 te voren belast in een rente van xvij pond parisi ten proffyte van Cornelis de Schoitterre
 ende vorts in couterrente jehens de heere – zonder bieleven ende last –
 belovende dat overzulcx te garanderen
 Actum de vde in meye 1575
 present Jan Wyts ende Jacob Schevele- burghmeesters

16 mei 1575 – De familie Van Hee verkoopt grond – SAP 365 - Folio 76

Cristian Masseles heift
 ghecocht jehens **Caerle
 Butseraen** als procureur oover
 ende vutter naeme van heer
Vincent van Hee - priesterre –
 als blickt by zeker letteren van
 procuratien speciaelle ende
 irrevocaebele -
 ghepasseert voer baillues -
 schout ende scepenen - myne
 heeren sproost ende kercke
 Cathedraelle van Sint
 Baefs vande heersceepen van
 Sint Baefs mette datter
 toebehoert –
 in daten vanden xxviij in april
 xvc lxxv -
 ende onder ghetekent Verhende
 ende jehens **Pieter van Hee**
 als blickt by zeker letteren van
 consente van scepen vande
 prochie van Destelbouck - ? -
 in date vanden xxviij aprilis xvc
 lxxv onder ghetekent Marschant
 ende jehens Pieter van Hee -
 oover ende vuter naeme van de
 wezen van **Jacob vande Voerde**
 blickende by procuratie
 speciaelle ende irrevocaebele
 ghepasseert voor baillous -
 schout ende scepen myn heeren
 sproost ende kercke cathedraele
 van Sint Baefs vande heerscappe

van Sint Baevfs metten toebehoert –
 ghepassert upden xxviij aprilis 1575 ende ghetekent Verhende

ende jehens **Hendryck van Hee ende Maillaert vander Noeme** als vooghdn vande kinderen van **Jan van Hee** - hebbende consente van heer **Jan vander Meersch** - assistent van jonckheere **Guilaemes vande Kerckhoove** als voeght van alle portelycke wezen der stede van Ipper -

blyckende byde zelve consente onder ghetekent Baelde upden vyfsten in meye 1575 - ende jehens **Caerle Butseraen** als procureur van deze naervolghende blickende by procuratie spreciaelle ende irrevocabele ghepasseert voor burghmeesters ende schepenen van Poperinghe inde daten vanden ... *niet ingevuld* ...

ende jehens **Tanneken van Boellynne** als thueren gode ghedaen by uppervoeghdn vande wezen van Ippere - blickende by letteren onderghetekent Raemere upden vyffsten in meye 1575 -

Ende voorts jehens **Henderyck van Hee ende Maeken van Hee** zyn wyff ende jehens **Jan van Hee ende Cathelynne** zyn wyff

ende **Pieter van Hee filius Joeres ende Mayken** zyn wyff ende jehens **Cathelynne van Hee** de weechde van **Jan Coman**

ende **Fransoys de Rycke** hueren bistance man ende **Cristinne van Hee**, de weechde van **Coerneles van Wylsbrouck** – gheassisteert met Caerle Butseraen - hueren bistance man ende jehens **Jacob Dussaers** ende **Jaeneken van Hee** zyn wyff

ende jehens **Pieter van Hee filius Maercks ende Gheleynne** zyn wyf -

ende **Gillis Baert ende Maye** zyn wyff -

ende jehens **Jacob van Ballomynne ende Mayeke** zyn wyff ende jehens **Pieter van Hee filius Cristiaens ende Cathelynne** zyn wyff -

eerst vij vierendeel iij roeden lants inden **Hellehouck** inde hoofsteede daer **Gillis van Hee** overleet -

streckende metter westhende up de dreve - metter noortzyde streckende up de alle greppe tusschen de schuere ende de koestaelle - oost waert tooter haeghe - de zuutzide tnaervolghende hommelhoof - ghelaest zyn avenant in vj ghemeten met de aldinghen van myn heere vander Clytte in xj deniers paerisis pennynck rente ende iij roeden evene sjaers den heere -

Item vyff vierendeel xiiij roeden hommelhoof end sailants inden zelve houck - ghelast als vooren metten oosthende de weeche van Fransoys van Eldynghe - de zuutzide myn heere vander Clytte - twesthende de dreve

Item de oost helfvt van iij ghemeten ende een halfv vierendeel lants in den zelve houck die Pieter Quaghebuer in pachte hout - streckende met de westhende up de hoofsteede van Maillaert Goemaere - metter oostzyde Cristien Masseles -

Item ij ghemeten preter vj roeden lants inden zelve houck - ghemene met den coopere ende tkint van Eloy de Bergh - streckende oost ende west - metter noortzyde an taille elst - de zuutzide de kerckwech van Maerten Denis -

Item een halvf ghemet xxxv roeden sailant inden zelve houck - zuut vande hoofsteede daer Gillis van Hee ooverleet -streckende oost ende west - twesthende de dreve - de zuutzide Ghelein Butseraen - de noortzyde de weze van Jan Butseraen -

Item iij vierendeel preter xiiij roeden elstlants inden zelve houck - streckende oost ende west metten oosthende de kinde van Dierick van Sympool - de westzyde myn heere vander Clytte - ghemene met de cooper end de kinderen van Eloy de Bergh -

Item de helfvt van een ghemet preter xxij roeden inden zelve houck - sailants - streckende oost ende west - de noortzyde ende toosthende de Poperinghwech - de zuutzide Cristiaen de Baene - ghemene met den voorseide Cristiaen

Item een ghemet preter iij roeden sailants inden **Schoudemonthouck ter hoogstrate** in twee sticken - wanof een lynde es vrye lant - ghemene met den coopere - waer in Cristiaen

Masseles tot zyn iij linnen zyn vulle lant - twelcke es noch bin dyt drye vierendeel preter iij roeden

Omme de somme van xij pond grooren elck ghemet - thende mate thende ghelde - de bloot ervffe booven alle laesten ende verlopen -

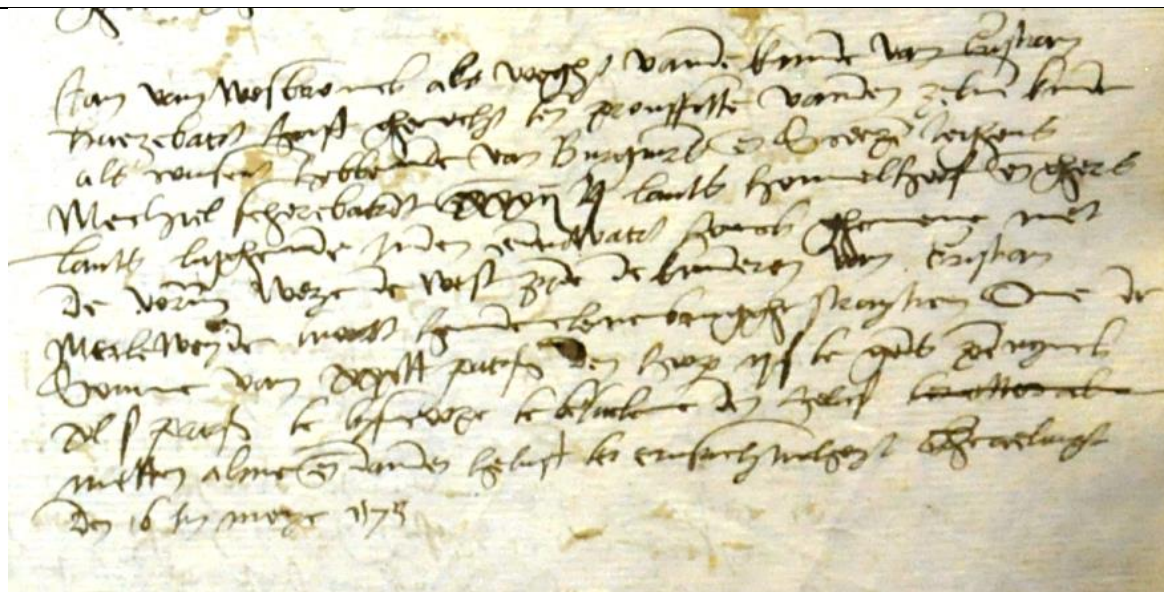
te betaelene xxv pond grooten gheret ende xxv pond grooten Sint Jansmesse mytsoemers ende xxv podn grooten Sint Maertensmesse eerstcomende ende xxv pond goroten

van deze daege in een jaer ende vorts xxv pond grooten bynnen drie manden daernaer ende de reste oer de vulle betaelinghe vande zelve ervffe mitgaeders den coop van de cateheelen van deze daeghe in xvij maenden -

xxxij schele parisis te godspennynck - xvj pond paerisis te lyfcoope

Ghealmpt voorts oover ervfe den xvj in meye 75

16 mei 1575 – Jan van Westbrouck koopt Michiel Scherebaerd – SAP 365 – Halmen - Folio 78

Jan van Westbrouck als voeght van de kinde van **Cristiaen Haezebaert** heift ghecocht ten prouffitte vanden zelve kinde als consent hebbende van burgmeesters ende scepenen jehgens **Michiel Scherebaerd** -

xxxij roeden lants hommelhoof ende gherslants ligghende inden **Eedewaerthouck** - ghemene met de vornoemde weze - de westzyde de kinderen van Christiaen Merleveyde - tnoorthende 't **Cleene Brurghestrattjen**

omem de somme van xxx pond paerisis den hoop - ij schele te godspennynck -

xl schel parisis te lyfcoope - te betaele den helvft metten alme ende dander helvft ter ervfachtieytt

Ghealmpt den 16 in meye 1575

15de juni 1575 – Koop en levering van pertsen – SAP 244

Jacob Lauwys es ghecondempneert te betalen meester **Kaerle Willems** xxvij pond parisis over de coop ende leveringhe van pertsen - ghehoort op cedulle ende costen

4 juli 1575 – Verbod op de uitvoer van de hoppe – deel II p. 727

PLACCAET BYDEN WELCKEN EENEN YEGHELIC-
ken verboden wordt, eenighe Hoppe te voeren uyt desen Lande by wat middel
ofte maniere dat wesen mochte, ter tydt toe daerinne anders gheordonneert sal
wesen: op de verbeurte van diere, midtsgaders vande schepen, schuyten, peerde,
waghens oft kerren, &c. Ghegheuen t' Antwerpen den iij. dach van Iulio int
Jaer M. D. LXXV.

BYDEN CONINCK.

Onsen lieven ende ghetrouwen die lieden van onsen Raede in Vlaendren, saluyt ende dilectie.
Al eyst soo dat wy by andere onse openen briefven van placcaete,
hier voormaels verboden ende geinterdiceert hebben t'vuytvoeren ende transporteren van de
hoppe buyten onse landen van herwaertsover, ter tydt ende wylen toe van onsen weggen
darinne andersins gheordonneert soude woden.

Ende dat consecivelick t'voorseyde verbodt ende interdictie behoort hadde alsnoch staat te
grypen ende ghecontinueert te worden, mitz dat t'zedert niet ghestatueert en is gheweest ter
contrarien.

Dies niet jeghenstaende, ghemerckt dat t'zelfde placcaet niet wel onderhouden en is
gheweest zoot behoorde:

Ende nietmin beduchtende jeghenwoordelick (indien Godt daerinne niet en voorsei)

meerdere dierte van de voorseyde hoppe,

om de cleene aparentie van t'gewas van diere,

zoo men waerschylicken bemercken kan,

hebben wy voor goet aengesien t'zelfde placcaet ende verbodt te doen vernieuwen,
ende daertoe te stellen de peinen hiernaer volghende.

Waeromme wy t'zelfde aenghemerckt, ende om andere goede respecten ende consideratien,
hebben by advyse ende deliberatie van onsen zeer lieven ende zeer beminden neve,
die groot-commandeur van Castillien, stadthouder, gouverneur ende capiteyn generael, in
onse voorseyde landen van herwaertsover

ende van onse zeer lieve ende ghetrouwe die lieden van onse raeden van staete ende finantien
neffens hem wesende van nieuws verboden ende geinterdiceert,

verbieden ende interdiceren by desen,

allen ende eenenyegehlicken, van wat natie, qualiteyt ofte conditie die syn,

voortaen buyten onse voorseyde landen van herwertsovere,

eenighe hoppe uyt te voeren ofte transportereren,

t'sy ter zee, te lande oft over zoete wateren,

ter tydt ende wylen toe daerinne van onsen weggen andersins gheordonneert sal wesen,
op de verbeurte van de zelve hoppe,

midtsgaders van de schepen, schuyten, peerden, waghnen oft kerren,

daermede men t'voorseyde transport soude doen:

ende daer enboven op de peine ende amende van t'dobbel vander weerde vande selve hoppe
voor d'eerste reyse,

ende voor de tweede reyse de voorseyde peine ende boeten te verdoubleren,

ende voor de derde reyse boven de selve peinen, boeten ene amenden metten ban,

ofte aenden lyfve ghestrafft ende ghecorrigeert te worden,

nae den heesch vande ongehoorsaemheyt ende verachtynghe van onse vooreyde ordonnantie,

te bekeeren ende appliceren d'een helft van de voorseyde confiscatien ende boeten t'onsen
profyte, ende de twee andere deelen zullen bedeylt worden,

te weten een deel tot profyte vanden aenbryngher, ende d'ander resterende deel tot behoeve vanden officier, die daarvan d'executie doen sal.

Ende ten eynde dat van dese onse ordonnantie ende verbodt niemandt ignorantie en soude moghen pretenderen:

ontbieden ende bevelen wy u dat ghy terstondt ende zonder vertreck dese jeghenwoordighe doet condighen, uytroepen ende publiceren,

alomme binnen de steden ende plaetsen van onse lande ende graefschape van Vlaendren, daermen ghewoonlick is uytroepynghen ende publicatien te doen.

Ende tot onderhoudenisse ende observatie van dier,

procedeert ende doet procederen teghens den overtreders ende onghehoorsaeme by executie vande peinen ende boeten voorschreven,

zonder eenighe gunste, diffimulatie oft verdragh.

Dies te doene met diesser aencleeft, gheven wy u volcommen macht, autoriteyt ende sonderlynghe bevel: ontbieden ende bevelen allen ende eenen yghelicken

dat sy u, t'selve doende ernstelicken verstaen ende obedieren.

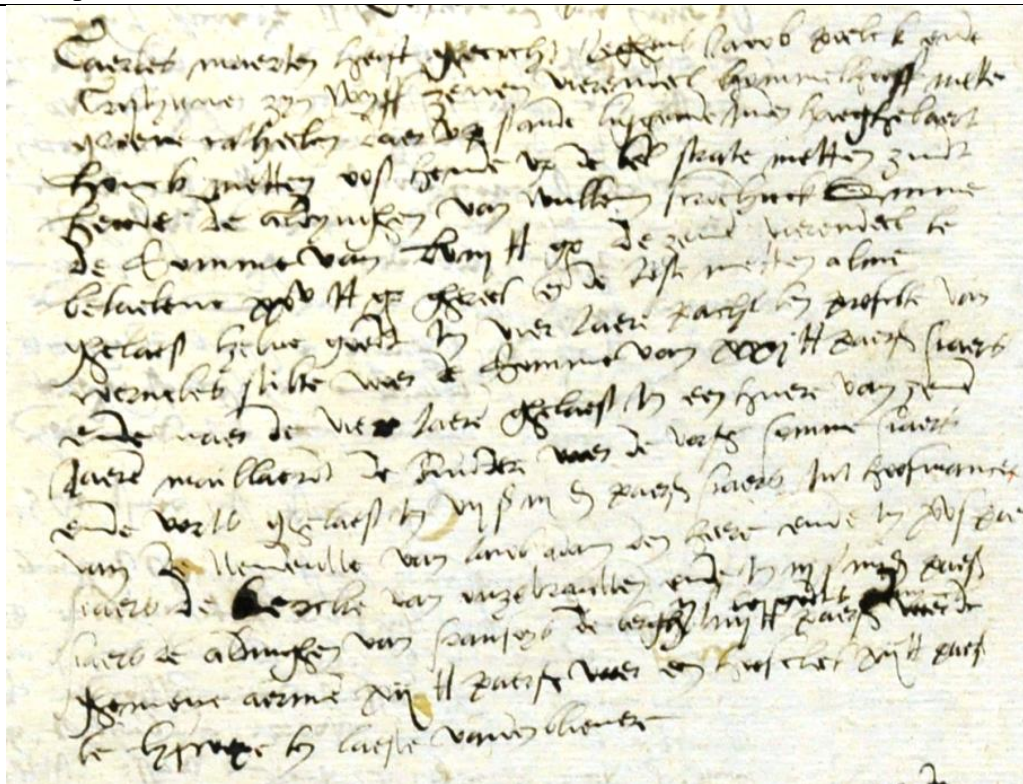
Want ons alsoo ghelieft.

Ghegheven in onser stadt van **Antwerpen** onder onsen contrezeghel, hierop ghedruckt in placcaete, den iiii dach van julio int jaere vyfthien hondert vyf en t'zeventich.

Onder stondt gheschreven: Byden coninck in zynen raede

Ende gheteekent d'Overloepe.

12 september 1575 – SAP 365 – Folio 83 verso

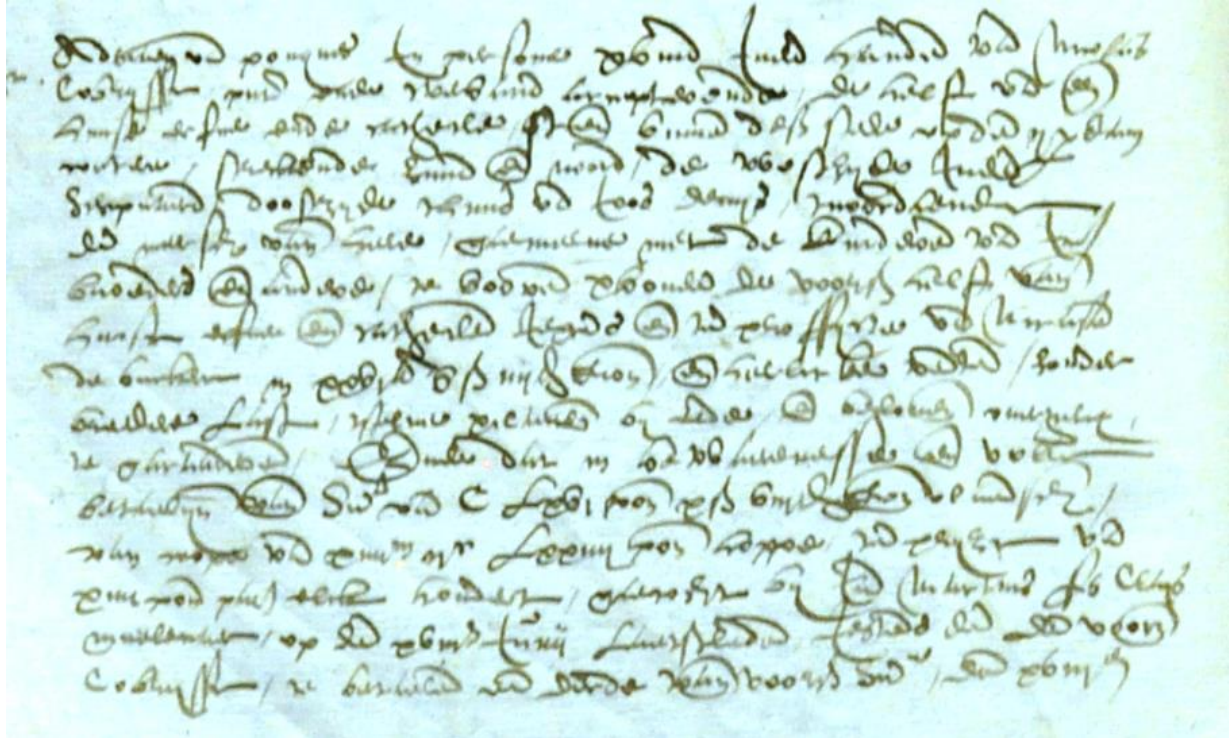

Caerles Maerten heift ghecocht jehens **Jacob Poelck** ende **Crystine** zyn wyff –
zeven vierendeel hommelfhof mette groene catheelen daer up stande ligghe in den
Haeghebaerthouck –

metten oosthende up de Belstraete - metten zuudthende de aldynghen van Wullem Scrollynck
omme de somme van lvij pond grooten de zeven vierendeel –
te betaelene xxv pond grooten gheret ende de reste metten alme -

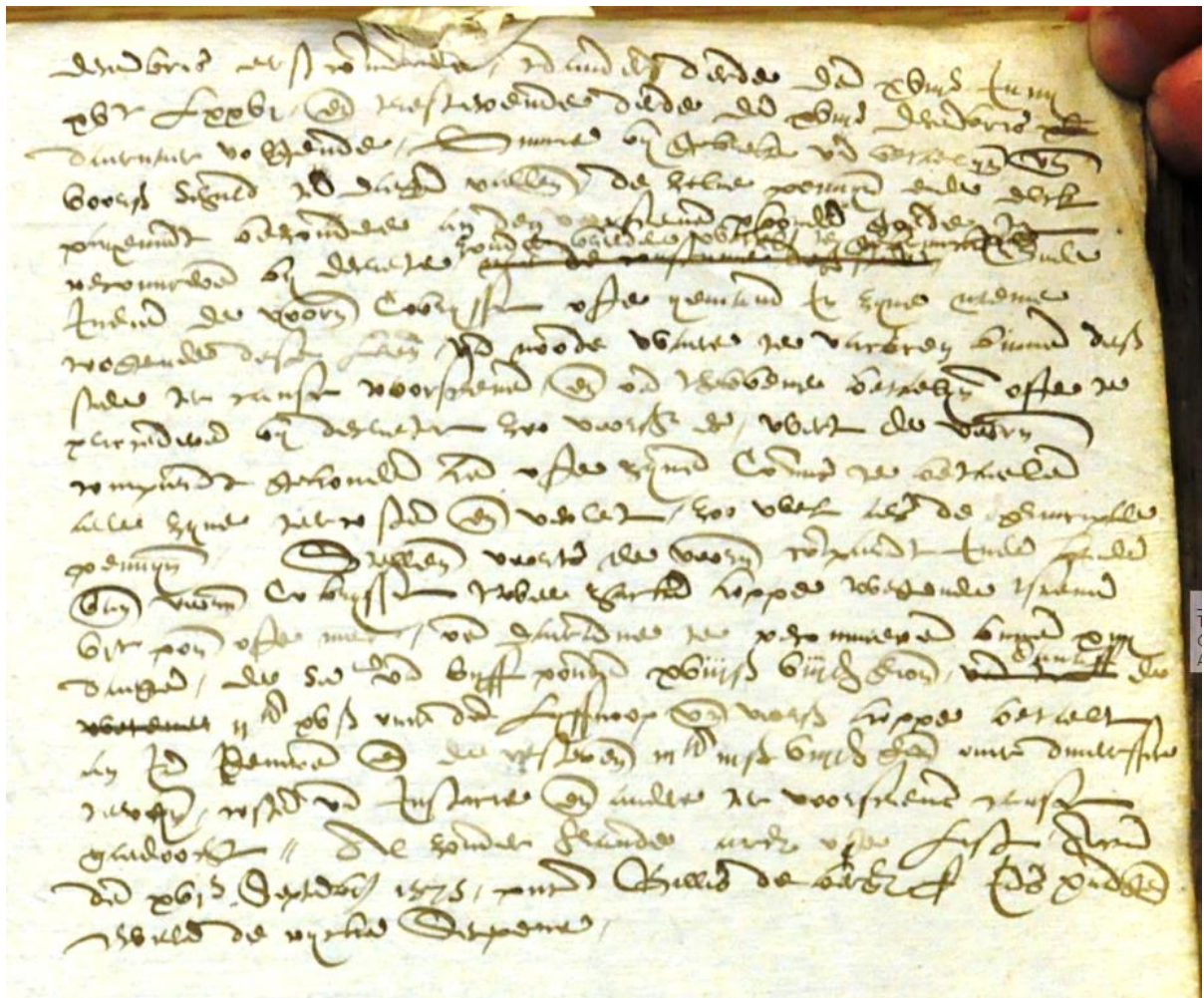
ghelaest tzelve goedt in vier jaeren pacht ten profitte van Coernelis Stilte - voer de somme van xxxj pond parisis sjaers ende vorts ghelaest in vij schele iij deniers paerisis sjaers int hoofmanscep van de weduwe van Jacob Adam den heere - ende in xv schele parisis sjaers de kercke van Onze Vrouwe ende in iij schele iiij deniers parisis sjaers de aldinghen van Fransoys de Bergh - ij schele te godspennynck - iiij pond parisis voer de ghemene aermen - xij pond parisis voer een hoofcleet - xij pond parisis te lyfcoope ten laeste vanden blievete

16 september 1575 – Adriaen van Pours woont langs de vaart op de Yperdam Coutere - SAP 395 - Folio 39 verso

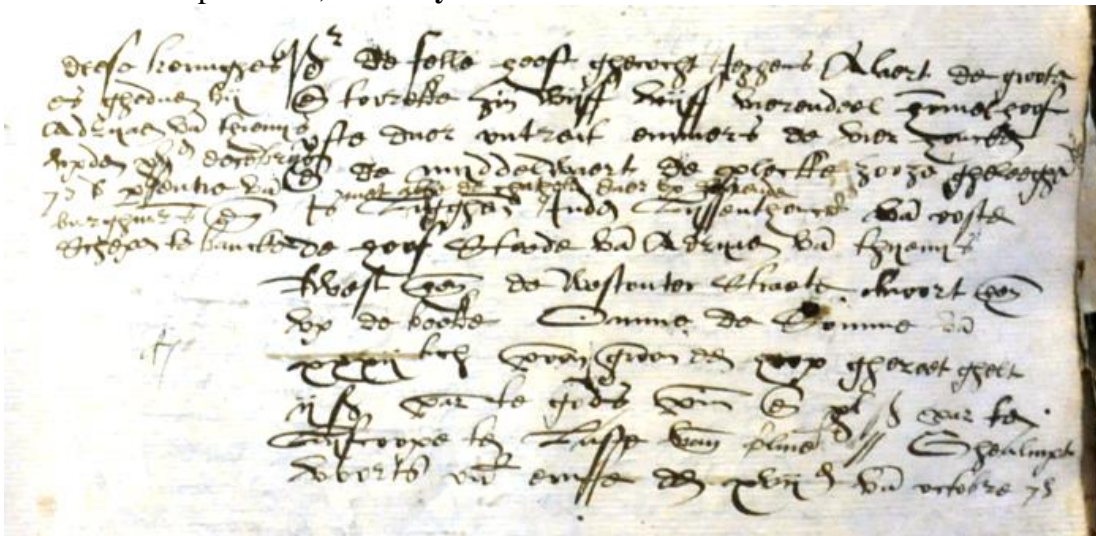
Adriaen van Pours in persone verbind inde handen van **Nicolas Cobryse** - present ende tverbvand accepteerende - de helft van een huuse - erfve ende cathelen - staende binnen deser stede opden **Yperdam Coutere** - streckende zuud ende noord - **de noordzyde inde schipvaerdt** - doostzyde thuus van Joos Denys - noordhende de meersch vande heere - ghemeene met de kinderen van Jan Broeders ende andere - te vooren verbonden den voorseide helft van de huuse - erfve ende catheilen jeghens ende ten proffyte van Nicasen de Buckere - in xxvj pond x schele iiij deniers grooten ende heerlicke rendte - zonder breedere last - tselve verclaerende by eeede ende belovende over zulcx te garanderen - ende dat in bewaerenesse ende volle betaelinghe vande somme van x lxxv ponden x schele viij deniers grooten vlaemsch - van coope van xiiij M ij C - lxxiiij – of ongeveer 14.274 pond of 7137 kilo hop - ponden hoppe ten pryze van xiiij pond parisis elck hondert - ghecocht by **Jan Martens filius Clays - muelenaer** - op den xviiij juny letstleden - jeghens den voornoemde Cobryse - te betaelen een derde vande voorseide somme den xviiij decembris eerstcommende ende dander derde den xviiij juny xvc lxxvj ende laetste ende derde den xviiij decembris daernaer volghende -

omme by ghebreke van betaelinghe van de voorseide schuld ten daghe vallende de selve pennynghen ende elck payemendt bezondere an den voorschreven verbonden goede - te recouvreren by decrete zonder breeder wetten te gebruecken ende indien de voornoemde Cobrysse ofte yemandt in zyne naeme tooghende desen letteren van noode ware te vacceren binnen dese stede ter cause voorschreven ende om thebben betaelinghe ofte te procederen by decrete zoo voorschreven es - wert de voornoemde comparandt ghehouden hem ofte zynde comis te betaelen alle zyne teercosten ende verlet - zo wel als de principale pennynghen - Ghegheven voorts de voornoemde comparandt inde handen vande voornoemde Cobrysse - twee zacken hoppe wegende tsaemen vjc – 600 - ponden ofte meer – *elke zak dus rond de 150 kilo* - omme daeranne te recouvreren binnen xiiij dagen – de somme van vyff ponden xviiiij schele viiiij deniers grooten danaff de ij pond xv schele van den lyffcoop vande voorseide hoppe - betaelt an Jan Semoen ende de resterende iij pond iij schele viiiij deniers grooten over diverse vercoopen - costen van justicie ende andere ter voorschreven cause ghedoocht - Al zonder fraude - arch ofte list Actum den xvj septembris 1575 - Present Gillis de Berch filius Jans vervanghende Willem de Rycke, schepenen

17 oktober 1575 – Koop hommelhof in de Lyssenthoek - Halmen SAP 365 – folio 87

Pieter de Felle heeft ghecocht jehens **Alaert de groote ende Toreke** zyn wyff -
 vijff vierendeel hommelfhof ofte daer ontrent -
 emmers de vier houcken ende de middelwaert de plecke zoo ze gheleghen is met alle de
 cathelen daer up staende, inden **Lyssenthouck** -

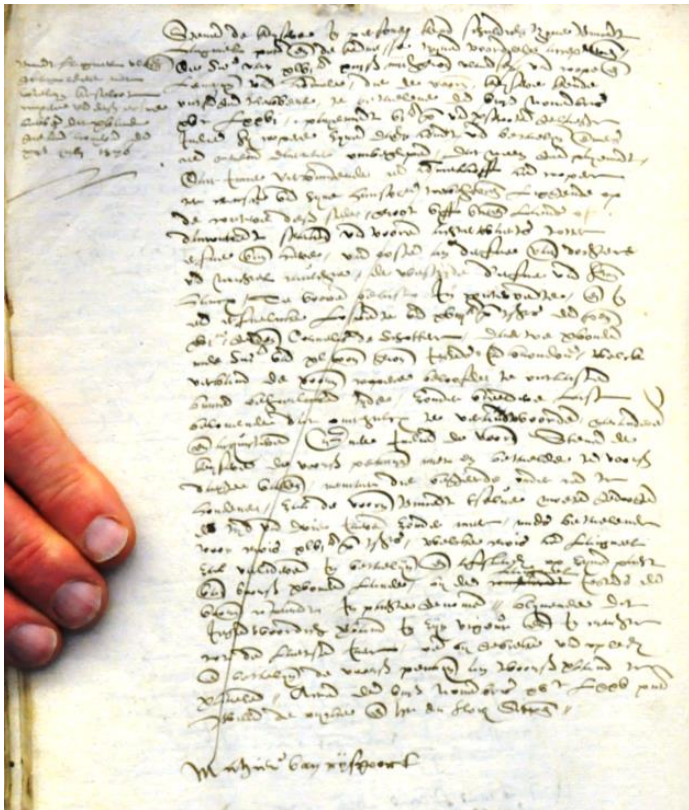
van oosten de hoofsteede van Adriaen van Thyemys - twesthende de Westouterstraete,
 tnoorthende up de beeke -

Omme de somme van xxxijtch ponden grooten den hoop, ghereet ghelt –
 ij schele parisic te godspenninck ende xl schele parisic lyfcoop ten laste van de blivere
 Ghealmp't voorts over ervffe den xvij van octobere 1575

In de marge

Deese keringhe es gehdaen by Adryaen van Thyemys upden xvde cecmbrys 75 -
 presentie van burghmeesters ene schepene te bancke

8 november 1575 – Levering van hoppe – Renten

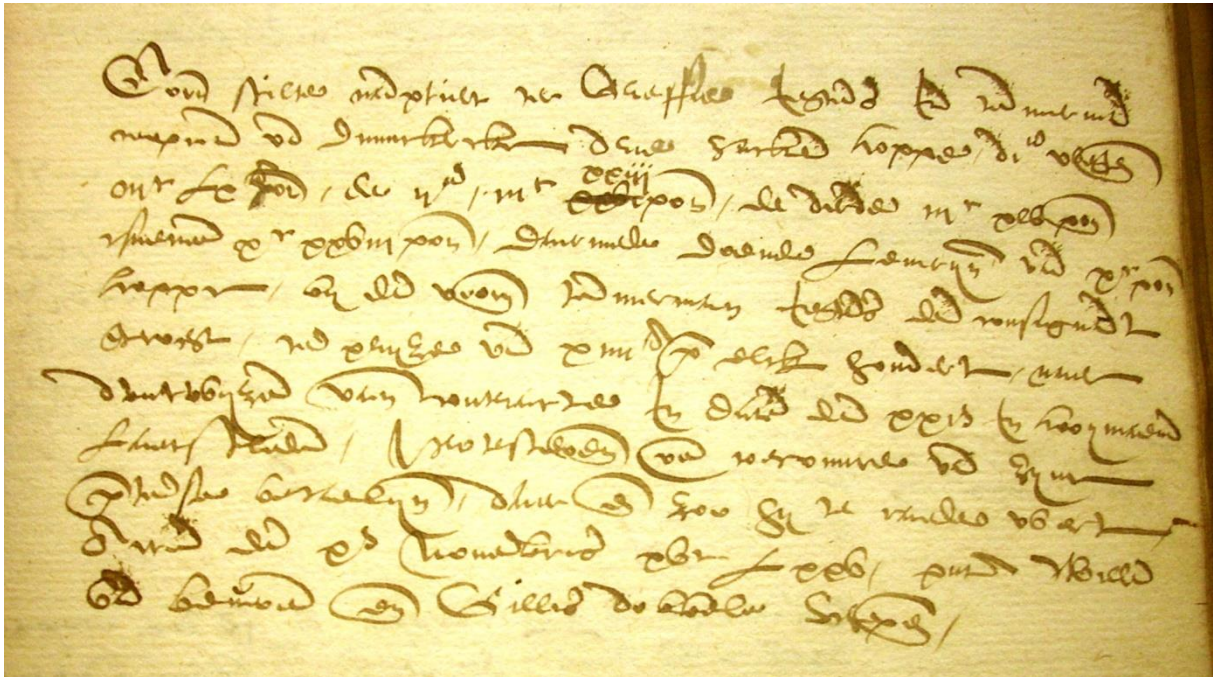

Steven de Keyser in personen kend schuldich tzyne **Vincent Langniel** – present ende de kennesse tzyzen voordeele accepterende - de somme van xlvj pond xiiij schele iiij deniers grooten vlamisch **van coope ende leveringhe van hommele** – die de voornoemde Keyser kende ontfanghen thebbene – te betaelene de viij novembris xvc lxxvj – payemendt vj pond parisis van verschooten ghelaeghe indien hy coopere zynen dach houdt van betaelinghe emmers een maend ontrent daertoe onbegrepen – dat neen – geen payment - daerinne verbindende een hommelhoff hem cooper ter cause van zyne huusvrauwe toebehoorende - liggende up **de Couttere** deser stede – groot vijf vierendeel ende of daerontrent – streckende van vooren achterwaerts totter erfve van de heere – van oosten an derfve van de dochtere van Michiel Caulchie – de westzyde derfve van Hendrick Hancx - ten vooren belast in couterrente ende in een erfvelicke losrente van xviiiij pond parisis tsjaers – den penninck xvj – geldende Cornelis de Schottere – daertoe verbonden inde somme van xl ponden grooten jehghens Jan Broudou – welck verband de voornoemde coopere beloofde te ontlasten binnen behoerlicke tyde - zonder breedere last. Belovende dat overzulcx te verandwoorden, garanderen ende acquicteren Ende indien de voornoemde Steven de Keyser de voorschreven pennynghen niet en betaelde ten voorseide daeghen vallende nemaer die begheerde m die te inhoudenene zal de voornoemde Vincent tselve moeten ghedooghen den tyd van drie jaeren zonder meer - Mids betaelende voor crois xlvj pond parisis tsjaers, welcke crois te hem Langneel zal valideren in betaelynghe ende afslagh op zynen pacht van tvoorschreven verbonden lande by die Langneel jehghens den voornoemde comparant in pacht ghenomen - Blyvende dit jehghenwoordich verband in zyn vigeur ende in crachte tot de laetste jare omme by gebreke van oplech ende betaelynghe der voorschreven pennynghen ant voorschreven verband te verhaelen - Actum den vijj novembris xvc lxxvj -

Present Willem de Rycke ende Pieter du Flocq – scepenen

10 november 1575 – Jan Temmerman van Duinkerke koopt hop - SAP 255

Ook dit jaar blijft de hop duur. Op de 10de november 1575 wordt de hop 14 pond parisis per honderd pond betaald door Jan Temmerman.

Corneel Stilte namptieert ter greffie jehens **Jan Temmerman**, coopman van Duunkercke, drie zacken hoppe,

D'iste wegende iijx lx pond

Den ijde – iij c xxij pond

Den derde – iij c xlv pond

Tsaemen xc xxvij pond

Daermede doende leverynghe van xc pond hoappe by den voornoemde Temmerman jehens den consignandt gecocht ten pryze van xiiij (14) pond parisis elck hondert, naer dvutwyzen van de contracte in daten den xxj ste van hooymaend laetstleden

Protesterende van toecommen naer zyn pretense betaelynghe, daer ende zoo hy te raede wert Actum den x ste novembris xvc lxxv

Present Willem van Beveren ende Gillis Dobbele, schepenen

Ghelicht by Jan Dol vutter naeme van Jan Temmerman, desen drie ghenamptieerde zacken hommele ter presentie van Cornelis Stilte, daerboven hy Cornelis hem borghe constitueert, present Chjarles de Schottere, burchmeester ende Jan Daten, schepen desen xxix novembris xvc lxxv

24 novembris 1575 – Hop genamptieerd en openbaar verkocht - SAP 255

De dure hopprijs, hier wordt de hop gekocht aan 15 pond parisis de honderd pond, bracht speciale veiligheidsmaatregelen mee. Ook nu wordt de verkochte hop door verschillenden gesteld ter greffie. We halen hier weer Jan Temmerman als voorbeeld aan.

Jan Temmerman van Duunkercke namptieert ter greffie jeghens **Guillaume De Brune** van Sint Winnoc Beghe, zeven zacken hommele

D'i ste – wegende iij c lxxxi - Ij ° - iij c lxxx - Iij ° - iij c lxxij - Iij ° - iij c lxxxij - V° - iijc lxxxv - Vi° - iijc lxxxv

Ende tvij° - iijc xcij

Weghende tsaemen xxvix xxvj ponden

Daermede doende leverynghe tot twee duust en half ponden hommele, de twee duust ten xv pond parisis thondert ende de xc ten xiiij pond xvj schele parisis thondert

Volghende den contracten danaff wezende

Protesterende omme **vromer** van syne pretense betaelynghe ende overleverynghe daer ende zo hy te raede werd

Actum present **Jan Daten**, vervanghende Gillis Dobbele – den xxiiij ste novembris xvc lxxv

Naer insinuatie van Anthone Maes, messagier, ghedaen anden voornoemde vromer omme de genamptieerde hommele te zien vercoopen, es de selve hommele vercocht naer coustume deser stede by Willem Vergheys, stockhoudere ende ghebleven op Jan Dol, laetste verhooghere voor de somme van acht ponden parisis thondert

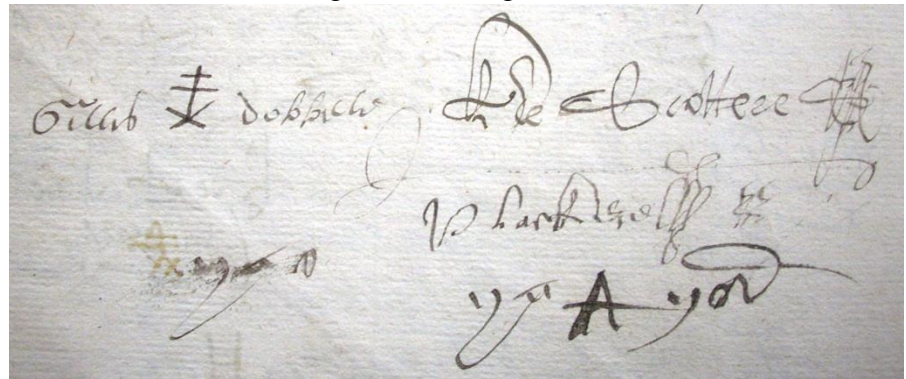
Actum present meester Jan vander Doene ende Merlevede, schepen

Desen iijde februari xvc lxxxvj

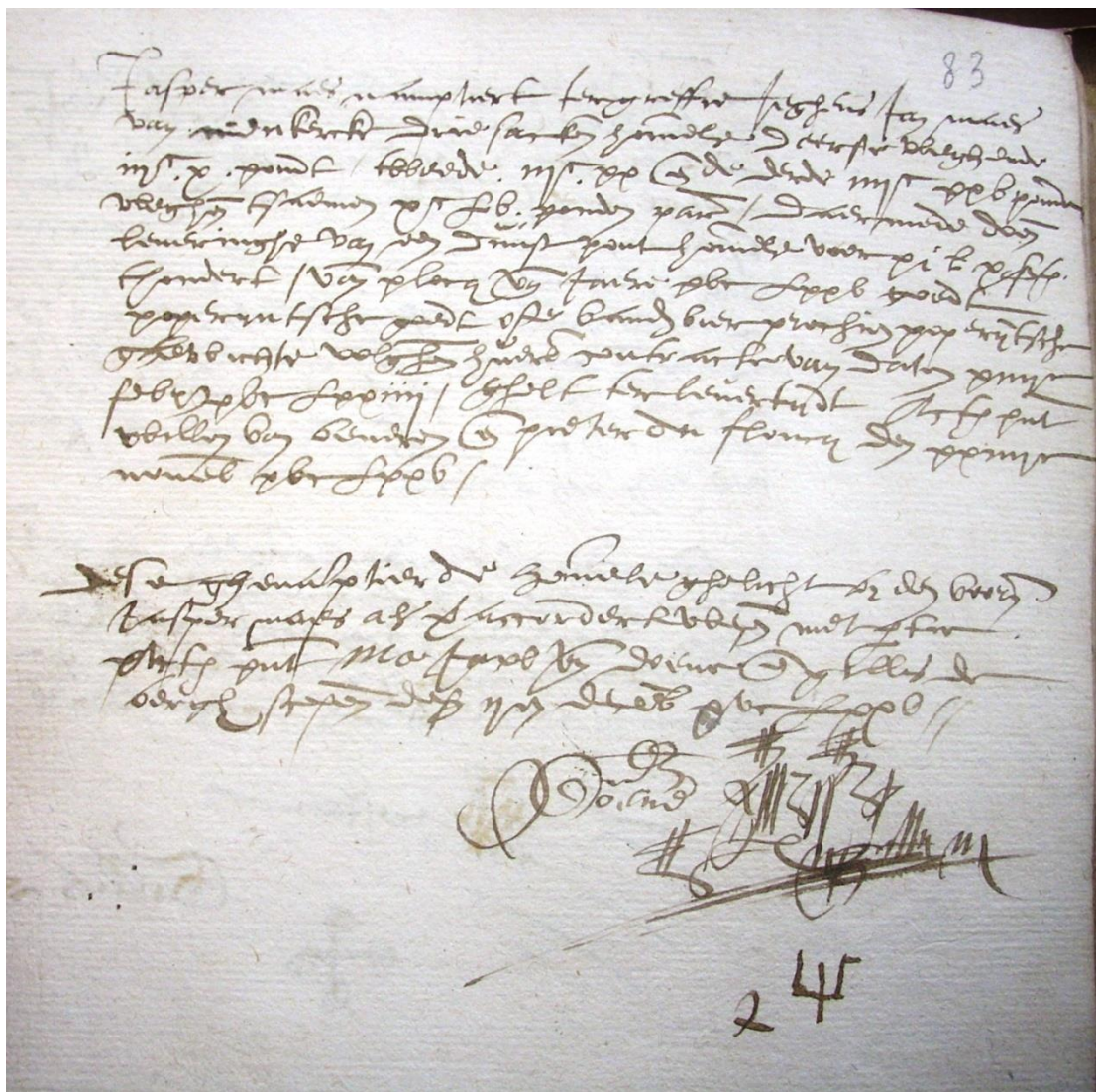
Ghelicht de voorseide hoppe by Jan Dol, cooper, op 't zaken van Mailliard de Plockere, borge ende principael daer booven ende voor de betaelinghe daernaer ghedaen

Ghecondempneert by ende ter presentie van Kaerle de Schottere, burchmeester ende Gillis Dobbele, schepen

Den xxij ste february 1576

A photograph of a handwritten signature in dark ink on aged, slightly stained paper. The signature is written in a cursive, historical script. It appears to read 'Gillis Dobbele' followed by a large, stylized flourish. Below this, there is another line of handwriting, possibly 'Van der Doene' or similar, and a final line with 'A. J. D.' or similar initials. The paper shows signs of age, including some yellowing and small stains.

24 november 1575 – Hop genamptieerd - SAP 255

Jaspar Maes namptieert ter greffie
jehens **Jan Maes van Nieukercke**
drie sacken hommel

Deerste weghende iij c x ondt, tweede iijc x pond ende de derde iij c xxv ponden

Weghende taemen xc lv ponden

Daermede doende leverynghe van een duust pond hommele voor xi pond x schele paris
thondert van den plocq vande jaere xvc lxxv

Goedt Poperynsche goedt ofte van de vier prochien

Poperynsche ghewichte, volghende huerleiden contract van daten xiiij february xvc lxxxiiij

Ghelt ter levertyd

Actum present Willem van Beveren ende Pieter Dufloucq

Den xxiiij novembris xvc lxxv

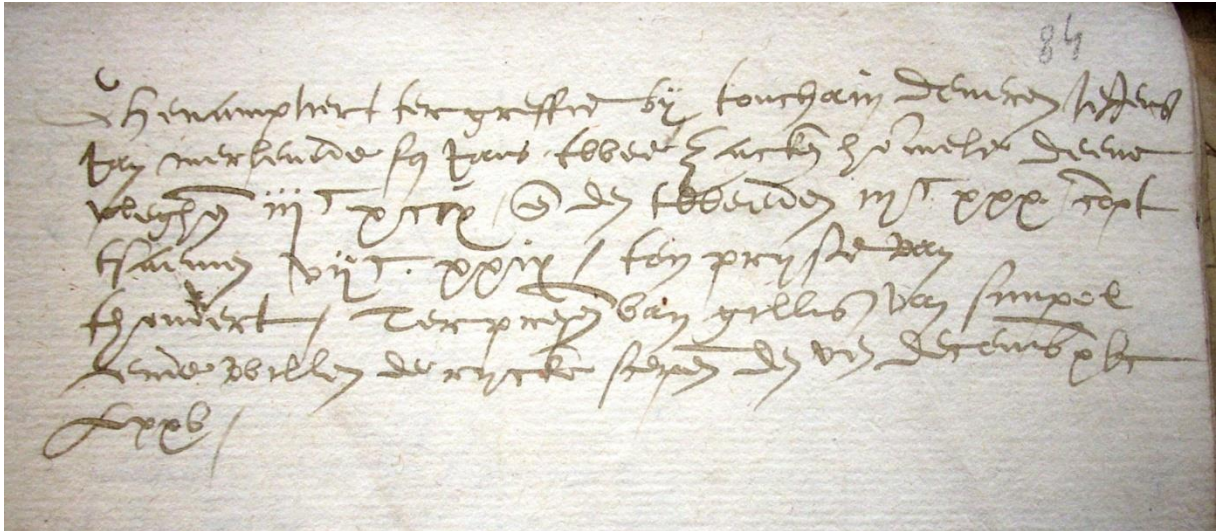
Deze ghenamptieerde hommel ghelicht byden voornoemde Jaspar Maes als veracordeert
wezende met preter x pond

Present Mailiard vander Doene ende Gillis De berch, schepenen

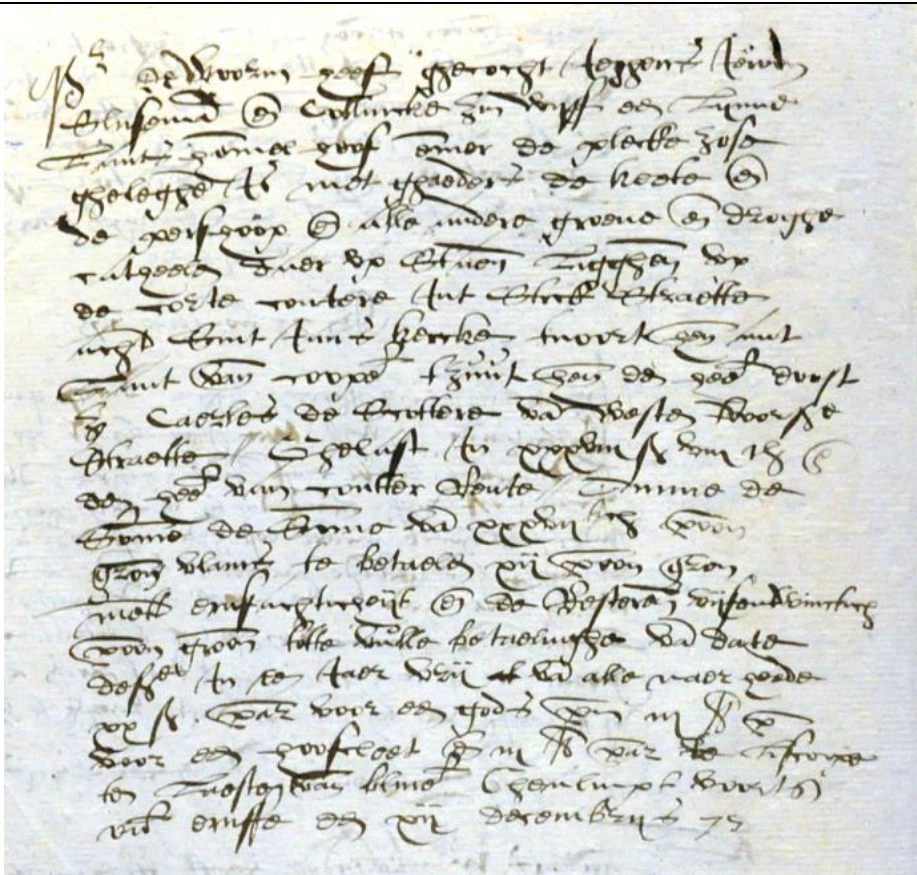
Desen iijden december xvc lxxxv

6 december 1575 – Hommel – SAP 255

Ghenamptieert ter greffie by Touchain Deneren, jeghens Jan Merlevede filius Jans, twee
 zacken hommele
 Deene weghende iijc xcix ende den tweeden iij c xxx commende tsameen vij c xxix
 Ten pryse van Thondert
 Ter presentie van Gillis van Simpol ende Willem de Rycke, schepenen
 Den viden december xvc lxxv

12 december 1575 – Hommelhof, Streckstraatje op de Korte Koutere - Halmen SAP 365

Pieter Dewoorm
 heeft ghecocht
 jeghens **Jeroen**
Sluseman ende
Collyncken zyn
 wyff -
 een lynne lants
 hommelhoof over
 de plecke zo se
 gheleghen is met
 ghaeders de keete
 ende de pershoop
 ende alle andere
 groene ende droghe
 catheelen daer op
 staende
 liggende op de
 Corte Coutere int
 Streckstraette achter
 Sint Jans kercke,
 tnoort hende ant
 lant van de cooper,
 tzuuthende de den

heere,
 doost zyde Caerles de Scottere, van westen tvoorseide straette,
 Ghelast in xxxviiiij schele viij deniers an den heere vande couterrente -

omme de somme van xxxvij tich ponden grooten vlams -
te betaelen xij ponden grooten metten erftachticheyt ende de resterend vijftwintich ponden
grooten totte vulle betaelinghe van date deses in een jaer - vrij van alle naerhede -
xx schele parisis voor een godspenninck - iij schele parisis voor een hoofcleet - ende iij schele
parisis te lifcoope ten laesten vande blivere
Ghealmpt voorts over ervvve den xij decembrys 75

19 december 1575 – Korte kouter – molenweg – pershoop - Halmen SAP 365
--

Pieter DeWoorm

heeft ghecocht jeghens **Fransoys De Vroede ende Maeke zin wyff**

een behuude hoofsteede ervge ende catheelen, groene ende droghe, wertelvast, naeghelvast
ende davelvast, groot van lande vier lynnen ofte daer ontrent emmers de plecke zoo se
gheleeghen es

metghaders twee pershoopen staende op de voornoemde gront

tzelve ligghende op de **corte coutere**

van zuuden de voorseide coutere, van oosten op de muelendreeve, van noorden Gadyfer van
Burckes, van westen de aldinghen van Fransoys Ghys

ende dat voor de somme van twee hondert ponden grooten vlamsch den hoop te betaelene
hondert xix ponden grooten ghereet ghelt ende xxxvij tich ponden grooten metter
erftachtichede

voorts de reste by twe payementen den helft tebamesse eerstcommende lxxvi tich ende dander
helft te vasteavent daer naer lxxvij tich

het tselve landt ghelast in coutter rente als van ouden tyden

Ghelast es ghewest

den x schele parsisi voor een godtpenninck

den lyfcoop ten laste vande blivere

ghealmpt voorts over ervfe den xix decembrys 75